

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว



เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

ตุลาคม ๒๕๔๖

h 231.617 ๗.๓

โสพิษ ปลอดเขียว. (2546). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ เวณี กริทอง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยจำนวน 30 คนซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองคือกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และกลุ่มควบคุมคือกลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และโปรแกรมการจัดกิจกรรมกลุ่ม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF GROUP DYNAMICS ON LEARNING ACHEIVEMENT OF
MATHAYOM SUKSA V STUDENTS OF MAUKLEKWITTAYA SCHOOL
IN AMPHOE MAUKLEK, CHANGWAT SARABURI

AN ABSTRACT
BY
MISS SOPIT PLODKHIEW

Presented in partial fulfillment of requirements for the Master
of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2003

Sopit Plodkhiew.(2003). *THE EFFECT OF GROUP DYNAMICS ON LEARNING ACHEIVEMENT OF MATHAYOM SUKSA 5 STUDENTS OF MAUKLEKWITTAYA SCHOOL IN AMPHOE MAUKLEK, CHANGWAT SARABURI*. Master's Project , M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University.
Project Advisor : Assoc.Prof. Waythanee Greethong

The purpose of this experimental research was to study the effect of group dynamics on learning achievement of *mathayom suksa 5 student of Mauklekwittaya School in Amphoe Mauklek, Changwat Saraburi* in the academic year 2003. The 30 subjects were randomly selected from low learning achievement in Mathayom Suksa 5. Then they were randomly divided into experimental group and control group. Each group was consisted of 15 students. The experiment group was exposed to group dynamics and the control group was not. The instrument were learning achievement questionnaires and the group dynamics . The data were analyzed by t-test

The results were as follow :

1. The learning achievement of students who were exposed to group dynamics was significantly higher than before the experiment at .01 level.
2. The learning achievement of students who were not exposed to group dynamics was significantly higher than before the experiment at .01 level.
3. The learning achievement of students who were exposed to group dynamics was significantly higher than the others who was not exposed to group dynamics at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรീทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร



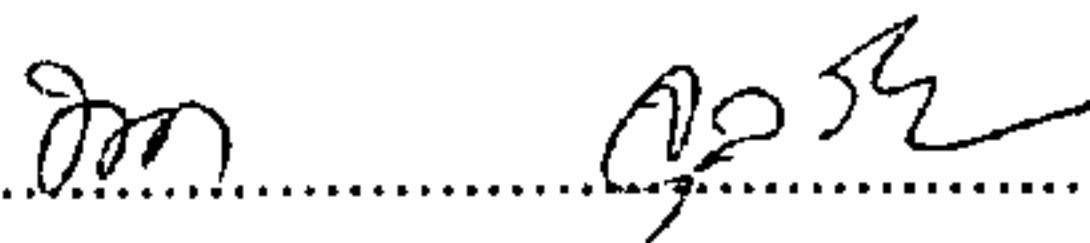
(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรීทอง)

คณะกรรมการสอบ



ประธาน

(รองศาสตราจารย์ เวธนี กรීทอง)



กรรมการ

(อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์)



กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จิตรสกุล)

วันที่1..... เดือนตุลาคม..... พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และประธานสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง กรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งชี้แนะแนวทางตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และอาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ดิเรก แสสนธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนปากช่อง และอาจารย์โรงเรียนปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์อนุญาตในการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรีที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดาและมารดาที่เลี้ยงดู และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการวางรากฐานทางการศึกษาและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย

โสพิษ พลอดเขียว

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8 6
เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม.....	8 6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	16 12
งานวิจัยต่างประเทศ.....	16 12
งานวิจัยในประเทศ.....	17 13
เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	17 14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	22 20
งานวิจัยต่างประเทศ.....	22 20
งานวิจัยในประเทศ.....	22 21
3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	24 22
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง.....	24 d 4
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	24 x 8
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	24 12
แบบแผนการทดลอง.....	26 26
วิธีดำเนินการทดลอง.....	27 26
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27 27
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27 27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31 28
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31 29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31 29
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	34 30
บทย่อ.....	34 30
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	34 30
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	34 30
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	34 30
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	34 30
วิธีดำเนินการทดลอง.....	35 31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35 31
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	35 31
อภิปรายผล.....	35 32
ข้อเสนอแนะ.....	38 34
บรรณานุกรม.....	40 35
ภาคผนวก.....	46 40
ภาคผนวก ก	47 41
ภาคผนวก ข	80 69
ภาคผนวก ค	86 76
ภาคผนวก ง	90
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	94 80

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแผนการวิจัยแบบ Ramdomized Control Group Pretest-Posttest Design.....	26
2 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้ กิจกรรมกลุ่ม.....	31
3 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้ กิจกรรมกลุ่ม.....	32
4 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับการใช้ กิจกรรมกลุ่ม.....	33
5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	85
6 แสดงคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม.....	87
7 แสดงผลต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม.....	88
8 แสดงผลต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ ได้นั้นต้องยึดหลักการพัฒนาคนเป็นหลักสำคัญ เพราะถ้าหากจะเปรียบประเทศชาติเป็นต้นไม้สูงใหญ่มีกิ่งก้านสาขาให้ร่มเงาและเป็นที่อยู่อาศัยแก่สัตว์น้อยใหญ่ได้อย่างปลอดภัย ต้นไม้ต้นนี้จะต้องมีรากแก้วเป็นรากฐานสำคัญในการหาอาหารหล่อเลี้ยงลำต้นให้สมบูรณ์ แข็งแรง จนเป็นที่พึงพิงของสัตว์ต่างๆได้ ประเทศชาติก็เช่นเดียวกันย่อมต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพเพื่อเป็นรากแก้วของประเทศ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะส่งเสริมและผลักดันให้ประเทศชาติพัฒนา มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีศักยภาพสูงสุด วิโรจน์ สารัตนะ. (2532 : 124) กล่าวว่า การที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า รวดเร็วและดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ แต่ในบรรดาปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้น เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัจจัยด้าน “ทรัพยากรมนุษย์” เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่ง ถึงกับมีคำกล่าวว่าถ้าประเทศใดไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ก็จะไม่สามารถพัฒนาอย่างอื่นได้มากนัก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการศึกษา และเป็นที่ยอมรับกันเช่นกันว่า เครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ทรัพยากรมนุษย์กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการพัฒนา คือ “การศึกษา” ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาวราชที่ว่าประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า (รุ่ง แก้วแดง. 2543 : 39) X

การศึกษาจึงถือว่าเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน เพราะการที่ทุกคนจะเติบโตอย่างมีคุณค่า และมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจย่อมต้องอาศัยการศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้คนที่มีคุณภาพตามความคาดหวังของสังคมนั้นจะต้องเป็นทั้งคนเก่งและคนดี เก่งคือเป็นคนที่มีความรู้หลากหลาย มีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ ดีคือดีทั้งจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก รู้จักเคารพกติกาของสังคม ซึ่งทั้งความเก่งและความดีนั้นจะต้องคอยประคับประคองหนุนนำซึ่งกันและกันไม่ขาดส่วนใดส่วนหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามสิ่งที่เกี่ยวข้องซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปอย่างรวดเร็ว นั่นคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับแมคเคลแลนด์ที่กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นระดับדרชนีที่จะบ่งชี้ถึงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างหนึ่ง (เมธี โปธิพัฒน์. 2523 : 14)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ เพราะประเทศไทยยังมียังมีประชากรที่มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยแบบดั้งเดิม กล่าวคือ มีลักษณะเฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ขาดการมุ่งอนาคต ยึดถือในโชคชะตา (ดวงเดือน พันธุเมธา. 2523 : 24 - 25 ; อ้างอิงจาก ละม้ายมาศ ศรีทนต์ 2509) นักจิตวิทยาหลายคนกล่าวว่าความสำเร็จของการทำงานใดๆ ส่วนหนึ่งเกิดจากแรงจูงใจ เพราะแรงจูงใจหมายถึงแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง

บุคคลที่ได้รับแรงจูงใจสูงจะมีความตั้งใจในการทำงานดีกว่า และอดทนต่อความล้มเหลวสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับ เจียร์นีย์ ทรงชัยกุลและประดิษฐ์ อุปรมย์. (2532 : 436) กล่าวว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เปรียบเสมือนเป็นพลังผลักดันให้บุคคลก้าวไปข้างหน้าและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อความเป็นเลิศในสิ่งที่ทำดังนั้นบุคคลใดที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จสูงและด้วยมาตรฐานที่ดีเยี่ยมมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะให้คนพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ

นอกจากนี้ก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าแรงจูงใจมีพลังมหาศาลต่อกระบวนการเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะในด้านการศึกษานั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่ง จากการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด. (2524 : 180 - 182) เรื่องรูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียนโดยศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ปีการศึกษา 2523 พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การที่นักเรียนแต่ละคนมีความตั้งใจในการเรียนไม่เหมือนกัน สาเหตุหนึ่งมาจากนักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันนั่นเอง ซึ่งนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะตั้งใจเรียนและประสบผลสำเร็จทางการเรียน ตรงกันข้ามกับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะขาดความสนใจไม่ตั้งใจเรียนและจะประสบความล้มเหลวในการเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเคสเทนโบม (ประกายทิพย์ พิชัย. 2539 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Kestenbaum 1969) พบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักประสบความสำเร็จในการเรียน ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียน การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและเป็นประชากรที่มีคุณภาพในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูอยู่ที่โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เป็นเวลา 5 ปี ได้สังเกตพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย เช่น มักผัดวันประกันพรุ่ง ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 13 คน พบว่า นักเรียนมีปัญหาเรื่องการเรียนได้แก่ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่มีเป้าหมายในการเรียน ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่ส่งงานหรือไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ผัดวันประกันพรุ่ง ไม่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่ถามครูเมื่อมีข้อสงสัย ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่อ่านหนังสือเมื่อถึงเวลาสอบ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2545 จำนวน 371 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 114 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 133 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 124 คน โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ดังนี้

นักเรียนคิดว่านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับอะไรบ้าง พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหาด้านการเรียนจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้แก่ ไม่ขยันเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน เรียนไม่รู้เรื่อง ไม่ค่อยเข้าใจบทเรียน

เพื่อการเรียน ง่วงนอน ไม่ตั้งใจเรียน อาจารย์สอนเร็วเกินไป ชี้แจง ปัญหาส่วนตัว จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ได้แก่ การคบเพื่อน ไม่มีความเชื่อมั่น สุขภาพไม่ดี ปัญหาเศรษฐกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 18.42 ได้แก่ ไม่มีเงินมาโรงเรียน ครอบครัวมีรายได้น้อย ปัญหาครอบครัว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.91 ได้แก่ ขาดความอบอุ่น พ่อแม่ไม่เข้าใจ พ่อแม่ทะเลาะกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาด้านการเรียน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ได้แก่ ได้ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่อ่านหนังสือ จำบทเรียนไม่ได้ ไม่ทำการบ้าน ง่วง ไม่อยากมาโรงเรียน ปัญหาส่วนตัว จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 24.06 ได้แก่ รักในวัยเรียน อารมณ์ เครียด ปัญหาเศรษฐกิจ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19.55 ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีรายได้ ไม่มีทุนการศึกษา ปัญหาครอบครัว จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13.53 ได้แก่ ถูกผู้ปกครองบังคับ พ่อแม่ไม่เข้าใจ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาด้านการเรียน จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 46.77 ได้แก่ ท้อแท้ ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ เกรดไม่ดี สมองไม่ทัน ชี้แจง ไม่ตั้งใจเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนมากเกินไปทำให้เรียนไม่ทัน ปัญหาส่วนตัว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 ได้แก่ เบื่อบ้าน การคบเพื่อน ความรัก เครียด กลัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ ปัญหาเศรษฐกิจจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.55 ได้แก่ ไม่มีทุนการศึกษา ปัญหาครอบครัวจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.10 ได้แก่ พ่อแม่ไม่เข้าใจ

ผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมวกเหล็กวิทยามีปัญหาทางการเรียนมากที่สุดและพบมากที่สุดในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 57 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดว่านักเรียนรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการเรียน พบว่าเพื่อการเรียน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ไม่มีเป้าหมายในชีวิตจำนวน 7 คนคิดเป็นร้อยละ 12.28 ท้อแท้และไม่มีความพยายาม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.04 ไม่กระตือรือร้นจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 เรียนไม่เข้าใจจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.54 ชี้แจงอ่านหนังสือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.77 และอื่น ๆ ได้แก่ ง่วงนอน สบตึก ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ไม่ส่งงาน ไม่ตั้งใจเวลาครูสอน ไม่ถามครูเมื่อมีข้อสงสัย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 12.28 จึงสรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยามีลักษณะพฤติกรรมที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย ได้แก่ เพื่อการเรียน ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ท้อแท้ ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ไม่มีความพยายาม ไม่ส่งงานหรือไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ถามครูเมื่อมีข้อสงสัย ผัดวันประกันพรุ่ง ไม่อ่านหนังสือเมื่อถึงเวลาสอบ จากการสำรวจปัญหาน่าจะเป็นปัญหาการขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนดังที่ดาร์ณี วงษ์อยู่น้อย. (2525 : 73 - 74) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่าเปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 จะมีลักษณะพฤติกรรม มักผัดวันประกันพรุ่ง มักขาดระบบในการทำงาน ทำงานไม่ค่อยเสร็จตามกำหนดเวลา ขาดความตั้งใจในการทำงาน มักไม่ตั้งความคาดหวังจากผลสำเร็จในการทำงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของพรณี ชูทัย เจนจิต. (2533 : 312) ซึ่งได้กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำว่าเป็นผู้ที่ทำงานแบบไม่มีเป้าหมาย ตั้งเป้าหมายในวิถีทางที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว อาจจะตั้งเป้าหมายง่ายหรือยากเกินไป ตั้งระดับความคาดหวังไว้ต่ำ จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้น และขณะนี้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เปลี่ยนระดับชั้นเป็นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจปัญหาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง พบว่านักเรียนยังมีปัญหาเดิม ผู้วิจัยจึงทำการทดลองเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2546

การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำได้หลายวิธี เช่น การปรับพฤติกรรม กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจใช้กิจกรรมกลุ่ม เพราะกิจกรรมกลุ่ม คือ การนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคนและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยวิธีการดังกล่าว ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2522 : 14) และการใช้กิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาตัวแปรตามต่างๆ ได้ เช่น ผลการวิจัยของจารุลักษณ์ พินพรหมราช (2529 : 54) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนสูงขึ้น และผลการวิจัยของเยาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 : 39) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนลดลง จะเห็นได้ว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาความรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรมต่างๆ ได้ เพราะกิจกรรมกลุ่มเป็นการเรียนรู้โดยการทำกิจกรรมต่าง ๆ จะทำให้บุคคลได้ประสบการณ์ตรง นอกจากจะได้ปฏิบัติแล้วยังเกิดความรู้สึกต่าง ๆ ขึ้นด้วย ผลจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มทำให้บุคคลเกิดความซาบซึ้งประทับใจมากกว่าการที่จะสอนให้บุคคลมีการพัฒนาตนเองโดยใช้วาจาเพียงอย่างเดียว (วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2522 : 170 -172)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ครูอาจารย์ ครูแนะแนว ตลอดจนผู้ปกครอง ที่มีความชำนาญในการใช้กิจกรรมกลุ่มไปพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยจำนวน 57 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Samplig) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยจัดประสบการณ์ให้นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน โดยมีความสนใจและความรับผิดชอบที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน และนักเรียนแต่ละคนจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนและผู้เข้าร่วมกลุ่มซึ่งเกิดขึ้นขณะนั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ในด้านการทำงานและด้านอื่น ๆ เทคนิคที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มนี้ได้แก่ อภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง และสถานการณ์จำลอง มาพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นมีส่วนร่วม เป็นขั้นที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมกลุ่ม นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและคิดค้นแสวงหาสิ่งที่ต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีโอกาสแสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เช่น การแสดงออกทางกาย วาจา เพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่นที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และการที่นักเรียนเกิดความรู้สึกที่ดีได้ลงมือกระทำอย่างแท้จริงนั้นจะช่วยให้ นักเรียนจำเนื้อหาได้นาน ทำให้ นักเรียนวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 ขั้นวิเคราะห์ ในขั้นนี้นักเรียนจะช่วยวิเคราะห์ประสบการณ์ในการเรียนรู้ การได้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกได้ วิธีการและผลการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองมากขึ้น

1.3 ขั้นประยุกต์หลักการ นักเรียนสามารถรวบรวมแนวคิดต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และสามารถนำมาสรุปเป็นหลักการของตนเอง รวมถึงเชื่อมโยงการเรียนรู้ของตนเองกับผู้อื่นได้

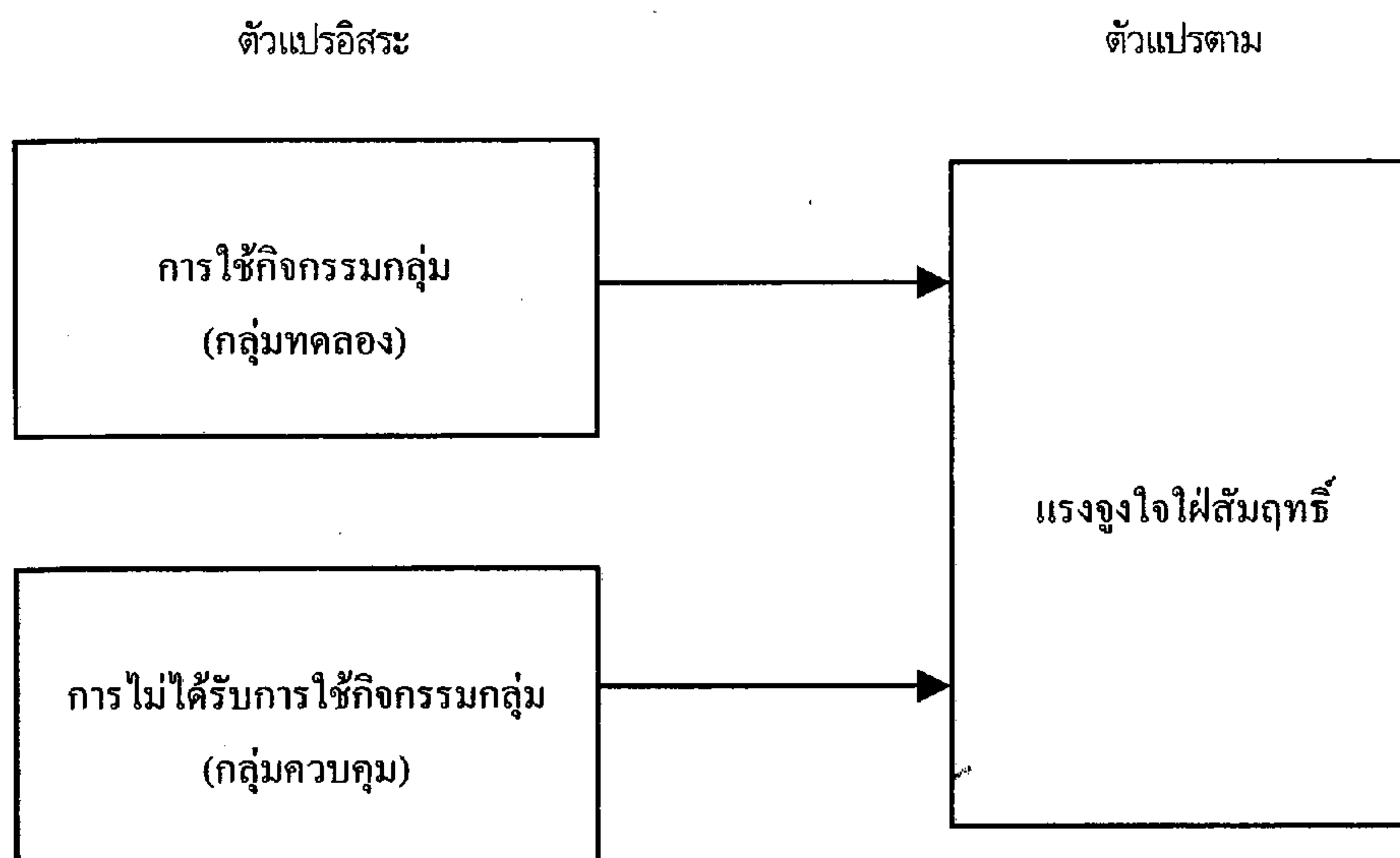
1.4 **ขั้นประเมินผล** ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง และของกลุ่ม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ได้

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักเรียนที่มุ่งมั่นปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คือ มีความกระตือรือร้น ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง มีเป้าหมายในการเรียน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ไม่เบื่อหน่ายการเรียน ไม่ขี้เกียจอ่านหนังสือ มีอุปกรณ์การเรียน และ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มจำนวน 15 คน

4. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มจำนวน 15 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับ

การใช้กิจกรรมกลุ่ม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1.1.1 คำว่า “ กลุ่ม ” (Group) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ทั้งทางจิตวิทยาและจิตวิทยาสังคม ดังนี้ เดวิส (บุญศรี จันทนาเจริญเลิศ. 2530 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Davis. 1963 : 405) กล่าวว่า กลุ่ม หมายถึงบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีเป้าหมายร่วมกันอย่างเห็นได้ชัด

กัลลี (ชูศักดิ์ สิงห์อุดร. 2532 : 36-37 ; อ้างอิงมาจาก Gulley. 1963 : 62) กล่าวว่า กลุ่มมีความหมายลึกซึ้งกว่าการที่จะมารวมอยู่เฉย ๆ แต่ละกลุ่มจะต้องประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกันและวัตถุประสงค์นั้นจะต้องสนองความต้องการของสมาชิกแต่ละคนด้วย

2. ผลของการทำงานจะเกิดความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

3. มีการสื่อสารทางวาจาหรือมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2527 : 263) กล่าวว่า กลุ่มหมายถึงการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปอยู่ร่วมกันในสังคม โดยมีลักษณะสำคัญต่างๆ ร่วมกัน หรือมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. มีการรับรู้กันในสังคม

2. มีแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

3. มีเป้าหมายอย่างเดียวกันหรือมีเป้าหมายร่วมกัน

4. มีค่านิยมและปทัสถานของกลุ่มที่จะควบคุมและกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มให้เป็น

ระเบียบ

5. มีการเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

6. มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

7. มีการสื่อสารกันทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกันโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน สมาชิกมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์กันโดยการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง

1.1.2 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

แฮร์โวลด์ (Harrold. 1992 : 492 - 504) ได้กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการที่ทำให้ทุกคนมีโอกาสรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาหรือทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

โอสเซน (Ohlsen. 1970 : 6 - 7) ได้สรุปความหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ 2 ประการ คือ

1. กิจกรรมกลุ่มที่ผู้หนึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล รายละเอียดต่างๆ แก่ สมาชิกหรือผู้นำการอภิปรายเพื่อสมาชิกให้บรรลุถึงความมุ่งหมายต่าง ๆ ของกลุ่มโดยปกติผู้นำกลุ่มชนิดนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และสังคม และส่งเสริมให้สมาชิก ในกลุ่มนำข้อมูลเหล่านั้นมาอภิปรายเพื่อประโยชน์สำหรับตน เช่น การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดไว้ในชั่วโมง เป็นต้น ในการทำกิจกรรมกลุ่มแบบนี้ ครูจะเป็นผู้ดำเนินวางแผนงานกลุ่มให้สมาชิก

2. กิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ที่สมาชิกเป็นผู้ดำเนินการคือผู้เรียนได้วางแผนร่วมกัน จัดขึ้นเอง เช่น กลุ่มอภิปรายในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสนใจหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น

เรกอนและเชฟเฟิร์ด (บุญศรี . จิงชนาเจริญเลิศ 2530 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Ragon and Shepherd. 1971 : 197) กล่าวว่า กลุ่มสัมพันธ์คือการศึกษาถึงธรรมชาติของกลุ่มที่เกิดขึ้น ขณะที่มนุษย์ทำงานร่วมกัน มุ่งศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของสมาชิกทุกคนตลอดจนความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม โดยใช้การอภิปราย การเตรียมการ และประเมินผลร่วมกัน สมาชิกจะได้รับทราบสิ่งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

คมเพชร จัตรศุภกุล (2522 : 14) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำเอาประสบการณ์มาวางแผน แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคน และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยวิธีการดังกล่าวนี้ และประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน

ทิตนา แซมมณี (2522 : 1) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมกลุ่มว่าเป็นวิทยาการที่วัดด้วยเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มคน และกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยพยายามศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตน

ศุภวดี บุญญวงศ์ (2527 : 2) ได้ให้ความหมายกิจกรรมกลุ่มไว้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การร่วมกันวางแผน การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ระหว่างสมาชิกต่อสมาชิกภายในกลุ่ม หรือสมาชิกต่อกลุ่ม หรือกลุ่มต่อสมาชิกโดยมีผู้นำกลุ่มซึ่งได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกได้พัฒนาบุคลิกภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานกลุ่ม ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการทำงาน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลมารวมกลุ่มกัน และนำประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของแต่ละคนมาวางแผนการทำงานร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1.1.3 จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม

เทร็กซ์เลอร์ และนอร์ท (พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์. 2533 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Traxler and North. N.d.) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มเอาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การศึกษาอบรมแก่บุคคลที่ยังไม่คุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์ที่ได้รับ ได้แก่ การจัดกิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการศึกษาเล่าเรียน
3. เพื่อเป็นรากฐานในการนำไปสู่การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
4. เพื่อการปรับตัว การบำบัดรักษา ความเจริญงอกงามของบุคคลแต่ละกลุ่ม

บัทตอน (Button. 1974 : 1-2) กล่าวว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นสิ่งที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยส่งเสริมให้มนุษย์ได้เติบโตและพัฒนา โดยเฉพาะทักษะด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเปิดโอกาสให้มนุษย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การสวมบทบาทผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะพยายามช่วยกลุ่มและช่วยบุคคลแต่ละคนเพื่อทำงานไปสู่จุดมุ่งหมาย

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรศุภกุล (2522 : 170 – 172) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มว่า เพื่อนำมาพัฒนาบุคคลโดยอาศัยผู้จัดการกลุ่มที่มีความสามารถ ตลอดจนรู้กระบวนการของการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี สาเหตุที่เราใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาบุคคลนั้นก็เพราะการเรียนรู้โดยการทำกิจกรรมต่างๆ จะทำให้บุคคลได้รับประสบการณ์ตรงนอกจากจะได้ปฏิบัติแล้วยังเกิดความรู้สึกต่างๆ ขึ้นด้วย ผลจากการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มจะทำให้บุคคลซาบซึ้งประทับใจมากกว่าการที่จะสอนบุคคลให้มีการพัฒนาตนเองโดยใช้วาจาเพียงอย่างเดียว จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มอาจแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดความเข้าใจตนเองการได้โอกาสมีปฏิสัมพันธ์หรืออยู่ร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มจะมีส่วนช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้น เช่น รู้ความสามารถบางประการของตน รู้จักข้อบกพร่องบางอย่าง ทั้งนี้เพราะกลุ่มจะมีปฏิกิริยาให้เห็นข้อเท็จจริงได้
2. เพื่อให้เกิดความเข้าใจบุคคลอื่น เมื่อสมาชิกในกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกันก็ย่อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันดีขึ้น
3. เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นได้ดี
4. เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านใดก็ตามที่สมาชิก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายว่าต้องการจะให้เกิดการเรียนรู้ไปในด้านใดก็จัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายนั้น

ประนอม เดชชัย (2531 : 101 – 102) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ คือ ความเข้าใจตนเองและเข้าใจบุคคลอื่นในกลุ่มซึ่งจะทำให้บุคคลปรับตัวเข้ากับบุคคลในกลุ่มได้ เกิดการเรียนรู้เรื่องของตนได้ดีขึ้น เช่น รู้ข้อบกพร่องของตนเอง หรือรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร เมื่อเทียบกับบุคคลในกลุ่ม เกิดความเข้าใจบุคคลอื่นในกลุ่ม โดยที่สมาชิกในกลุ่มได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้และรู้จักซึ่งกันและกันได้ดี ทราบถึงข้อดีข้อเสีย ข้อบกพร่องทั้งของตนเองและคนอื่น อันจะเป็นแนวทางให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน คิดช่วยเหลือกัน ตลอดจนการปรับตัวเข้าหากันด้วย

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ประสพการณ์ที่จัดในกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน เพราะไม่มีมนุษย์คนใดอยู่คนเดียวได้โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ฉะนั้นการฝึกกิจกรรมกลุ่มในการเรียนการสอนจะช่วยฝึกให้บุคคลเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงานและร่วมมือกันแก้ปัญหา

3. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกความรู้สึกทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในระหว่างร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น ฝึกความรู้สึกอดทน ฝึกการยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม เป็นต้น สิ่งที่ได้มาจากกิจกรรมกลุ่มเหล่านี้จะไปช่วยพัฒนาดังบุคคลและสังคมต่อไป

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1.4 ขนาดของกลุ่มที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

ซอร์ (วคินี มุกตอกไม้. 2541 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Shaw. 1971 : 4) ได้กล่าวถึงขนาดของกลุ่มแตกต่างกันออกไปว่ากลุ่มย่อยควรมีสมาชิก 10 คน เป็นอย่างมากแต่ถ้ามีจำนวนสมาชิก 30 คนขึ้นไป จะจัดเป็นกลุ่มใหญ่ก็อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ จำนวนสมาชิกไม่เป็นปัญหาสำคัญแต่องค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกและความร่วมมือในการทำงานของสมาชิก จะมีความสำคัญต่อการทำงานของกลุ่มมากกว่า

วัชร ฐะคำ (2523 : 87) กล่าวว่ากลุ่มที่จะมีประสิทธิภาพ ได้แก่ กลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนตั้งแต่ 6 - 8 คน อาจอนุโลมให้ได้ถึง 10 คน ถ้าจำเป็นเพราะว่าหากมีสมาชิกจำนวนมากเกินกำหนด กลุ่มจะแยกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขึ้นมาเป็น 2 กลุ่มทันที

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530 : 26) กล่าวว่าขนาดของกลุ่มอาจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดแตกต่างกันจะทำให้กระบวนการปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีขนาดมากเกินความจำเป็น สมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะได้รับผิชอบทั้งหมดในขณะที่คนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ขนาดของกลุ่มไม่ควรเกิน 15 คน กลุ่มจะใหญ่เท่าใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์นั้น จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่มและระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

สรุปได้ว่าขนาดของกลุ่มที่จะทำให้สมาชิกมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มความสามารถและทั่วถึง กลุ่มควรมีขนาดไม่เกิน 5-15 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพการณ์และจุดมุ่งหมายของกลุ่ม

1.1.5 ลำดับขั้นของกระบวนการกลุ่ม

ศุภวดี บุญญวงศ์ (2527 : 133-134) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม ระยะนี้นักเรียนจะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มและเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือค้นคว้าแสวงหาสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการเรียนรู้จะเกิดกับผู้เรียนโดยตรง ผู้ที่มีส่วนร่วมมากก็จะได้รับผลการเรียนรู้มากขึ้นด้วย การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ทางด้านร่างกาย คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการค้นคว้าสืบสวนสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องอาศัยการแสดงออกทางกาย วาจา ในการสื่อความหมายกับผู้อื่น เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

1.2 ทางด้านจิตใจ คือ การที่นักเรียนเกิดความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัตินั้นอย่างแท้จริง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การรับรู้แนวคิด และการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาเป็นอย่างดี และช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้นานอีกด้วย

1.3 ทางด้านปัญญาหรือสมอง คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการเห็นจริง มีการค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวความคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้นั้น จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวความคิดและเหตุผลในการพิจารณาไตร่ตรองในการทำงาน การตัดสินใจการวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ขั้นวิเคราะห์ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะร่วมกันวิเคราะห์ประสบการณ์การเรียนรู้ทันทีหลังจากที่ลงมือกระทำกิจกรรม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยผู้เรียนให้รู้จักตนเองดียิ่งขึ้น

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ เป็นระยะที่ผู้เรียนจะรวบรวมแนวคิดที่ตนค้นพบ แนวความคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น แล้วสรุปหลักการของตนเอง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต หรือประยุกต์ให้เข้ากับตนเองได้ การประยุกต์นั้นจะทำได้สองลักษณะ คือ

3.1 การประยุกต์เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพหรือการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมยิ่งขึ้นรวมทั้งการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.2 การประยุกต์เพื่อใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในอนาคต และเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นกว่าเดิมตลอดจนช่วยในการคิดค้นและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ

4. ขั้นประเมินผล โดยผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและของกลุ่มจากการอภิปราย ให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

วีณา วโรดมะวิชัย (2530 : 252 - 235) กล่าวถึงลำดับขั้นของการเรียนการสอนโดยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์ ไว้ดังนี้

1. ขั้นลงมือปฏิบัติ (Forming Stage) เป็นขั้นแรกที่สมาชิกของกลุ่มมารวมกัน ถ้ายังไม่รู้จักกันดีพอ ทุกคนจะสงวนท่าทีไม่ค่อยแสดงออกในระยะนี้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องประสานงานให้สมาชิกในกลุ่มรู้จักและคุ้นเคยกันก่อน เช่น อาจมีการแนะนำตัว เป็นต้น

2. ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมายของกลุ่ม (Norming Stage) เมื่อสมาชิกในกลุ่มรู้จักกันดีพอแล้ว กลุ่มจะเริ่มคิดถึงเป้าหมายของกลุ่มและภารกิจของกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบ ในขั้นนี้ผู้สอนจะมีบทบาทร่วมกับผู้เรียนในการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกของกลุ่มจะต้องทำงานร่วมกัน

3. ขั้นระดมความคิด (Storming Stage) เป็นขั้นที่บรรยากาศของการทำงานจริงจังมากขึ้น สมาชิกภายในกลุ่มพยายามกำหนดร่างกฎเกณฑ์ และระเบียบของกลุ่ม ในขั้นนี้ผู้สอนอาจมีบทบาทสองประการคือ ปลดปล่อยให้ผู้เรียนดำเนินการโดยลำพัง หรือเข้าร่วมในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม

4. ขั้นกระชับความสัมพันธ์ (Reforming Stage) เป็นขั้นที่กลุ่มรู้จักคุ้นเคยและเข้าใจบทบาทของตนเป็นอย่างดี จึงทำให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปด้วยดี

5. ขั้นสลายตัว (Disbanding Stage) เป็นขั้นสุดท้ายที่สมาชิกของกลุ่มได้ร่วมมือกันดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุเป้าหมายแล้ว ภารกิจของกลุ่มเริ่มลดลงไปด้วยทำให้กลุ่มเริ่มสลายตัว ในขั้นนี้ผู้สอนจะมีบทบาททบทวนการดำเนินงานของกลุ่มที่ผ่านมา เพื่อทำการสรุปผลและเสนอแนะแนวทางในการนำไปใช้ หรือนำไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

จากลำดับขั้นของกระบวนการการจัดกิจกรรมกลุ่มดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าลำดับขั้นของกิจกรรมกลุ่มนั้นประกอบไปด้วย ขั้นการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้เกิดขึ้นกับสมาชิกโดยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ขั้นวิเคราะห์หลังจากที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการเพื่อนำไปใช้กับตนเอง และขั้นประเมินผล โดยให้สมาชิกช่วยกันประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและติชมร่วมกัน

1.1.6 กิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

ทิศนา ขัมมณี (2522 : 201 - 202) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ไว้หลายวิธี ดังนี้

1. เกม (Game) คือการที่ผู้เรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลง หรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและผู้เรียนจะเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย

2. บทบาทสมมติ (Role-playing) วิธีการนี้มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นแล้วให้นักเรียนสวมบทบาทนั้น แล้วแสดงออกมาตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลักวิธีการนี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึก และพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้งและยังส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดตามอีกด้วย

3. กรณีตัวอย่าง (Case) คือการนำกรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ นำมาดัดแปลง และใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ และอภิปรายกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหานั้น การอภิปรายช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงและมีความหมายกับผู้เรียนมากขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือการจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปในสถานการณ์นั้นและมีปฏิกิริยาตอบโต้กัน วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนจะไม่กล้าแสดงออก เพราะจะเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Acting or Dramatization) คือ การให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทบาทที่เขียนหรือกำหนดไว้ให้ โดยผู้แสดงจะต้องพยายามแสดงบทบาทที่กำหนดไว้โดยไม่เอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่จะเข้าใจความรู้สึกเหตุผล และพฤติกรรมของผู้อื่น ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกัน จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน และได้ฝึกการทำงานร่วมกัน

6. กลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนในการแสดงออกและช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น

1.1.6 คุณค่าของกิจกรรมกลุ่ม

ศุภวดี บุญญวงศ์ (2527 : 3-4) ได้กล่าวถึงคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. คุณค่าด้านการพัฒนา

1.1 กิจกรรมกลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของนักเรียนได้ ซึ่งความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ต้องการให้ผู้เรียนยอมรับ ยกย่อง เคารพในศักดิ์ศรี และคุณค่าของตน ต้องการความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย ถ้าหากกิจกรรมกลุ่มมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้นักเรียนความรู้สึกว่าตนประสบความสำเร็จ เคารพในคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองและให้ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มอย่างเต็มที่

1.2 พัฒนาทางด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน ช่วยให้เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เข้าใจยอมรับผู้อื่น เรียนรู้กระบวนการให้และการรับซึ่งเป็นพื้นฐานความเข้าใจเบื้องต้นของการอยู่ร่วมกันในสังคม รู้จักวิธควบคุมอารมณ์ของตน มีความอดทน มองโลกในแง่ดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้

1.3 พัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม ทศนคติ และปทัสถานของสังคม จากการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อตนทั้งพฤติกรรมและทัศนคติเพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีและเหมาะสมที่สุดเกี่ยวกับการตั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่ม ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมพิจารณาแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

1.4 พัฒนาค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพ การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม จะช่วยให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ มีการเตรียมวางแผนเกี่ยวกับอาชีพของตนในอนาคต ได้เรียนรู้ความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านความสามารถ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพที่แตกต่างกันของบุคคล

1.5 พัฒนาความสามารถและทักษะต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนได้ใช้ และฝึกความสามารถตลอดจนทักษะต่าง ๆ อย่างเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เช่น การพูดในที่สาธารณะ การอภิปรายกลุ่มและการวางแผนงาน

2. คุณค่าด้านการวินิจฉัย ผู้นำกิจกรรมกลุ่มสามารถสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทำให้เข้าใจนักเรียนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทราบถึงพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกลุ่ม เพื่อจะได้หาวิธีปรับปรุงแก้ไขและให้ความช่วยเหลือต่อไป สำหรับนักเรียนเองได้มีโอกาสศึกษาตนเอง จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทำให้ทราบเกี่ยวกับขอบเขตความสามารถของตน เพื่อจะได้เข้าใจ และยอมรับตนเองอย่างใกล้ชิดกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

3. คุณค่าด้านการบำบัด การจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการบำบัดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาเป็นกรณีพิเศษ และต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด การได้มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้อื่น เผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เขาเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่นเพิ่มขึ้นและปรับปรุงลักษณะนิสัยของตน

4. คุณค่าต่อสถานศึกษาและชุมชน เมื่อนักเรียนพัฒนาในด้านต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ย่อมส่งผลให้การทำงานกลุ่มในสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ลดปัญหาต่างๆ ได้มาก นักเรียนก็จะเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสถานศึกษา และนั่นคือการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนด้วยเช่นกัน

จากคุณค่าของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มนั้น ทำให้สมาชิกของกลุ่มได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม สมาชิกได้ร่วมกันทำกิจกรรมจนสามารถทำให้เข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดี ซึ่งจะทำให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง รู้จักปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.1.7 ประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

บัทตัน (วคินี มุกดอกไม้. 2541 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Button.1974 : 1-2) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นสิ่งที่จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายช่วยส่งเสริมให้มนุษย์เติบโตและพัฒนาขึ้น โดยทักษะด้านสังคม และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดกิจกรรมกลุ่มจึงเป็นการสร้างโอกาสให้มนุษย์ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อสมาชิกกลุ่มจะพยายามช่วยกลุ่มและช่วยบุคคลทำงานไปสู่จุดมุ่งหมาย

โรเจอร์ (ทศพร มณีศรีขำ. 2539 : 129-130 ; อ้างอิงมาจาก Roger. 1970 : 120-122) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของกิบ (Gibb) พบว่า กิจกรรมกลุ่มจะให้ผลส่งเสริมทางด้านจิตวิทยามาก กล่าวคือจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ทางความรู้สึกได้ตระหนักถึงความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนเปิดเผยความรู้สึก มีความจริงใจ และเป็นไปอย่างธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงทางความสามารถในการควบคุมความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง มีการแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความรู้สึกของตนเองมีแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ

หมายถึง การเข้าใจตนเอง การรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น หมายความว่าบุคคลจะยอมรับตนเองพัฒนาในเรื่องคุณค่าของตนเองเข้าใจตนเองและมีความมั่นคงยิ่งขึ้น ลดการ ลังสอนและควบคุมผู้อื่น ได้แก่ การใช้อำนาจลดน้อยลง และมีความรู้สึกพึ่งพากันและกัน เชื่อในความสามารถของบุคคล มีการแก้ปัญหาโดยการทำงานเป็นกลุ่ม และเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

นอกจากสมาชิกของกลุ่มจะได้รับผลประโยชน์โดยตรงดังกล่าวมาแล้ว พนม ลัมอารีย์ (ม.ป.ป. : 56-57) กล่าวถึงผลพลอยได้อื่นๆ อันเกิดจากการรวมกลุ่มดังนี้

1. กลุ่มจัดเป็นสนามสำหรับทดสอบความสามารถของสมาชิก เช่น ในกรณีที่คนเก่งแต่ไม่มีโอกาสที่จะพูดที่ไหนก็จะอาศัยกลุ่มเป็นที่ทดลองหรือแสดงความสามารถให้คนอื่นเห็น

2. กลุ่มที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เจตคติ ความคิดเห็น ช่วยปรับปรุงเจตคติและนิสัยใจคอของสมาชิก และให้สมาชิกเป็นกำลังใจให้กันและกัน

2. กลุ่มร่วมสร้างเสริมความมีวินัยให้แก่ตนเอง เมื่อสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีความอดทนด้วย

4. กลุ่มช่วยให้รู้สึกปลอดภัย ให้ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้ความรักและกลุ่มยังเป็นเครื่องบำรุงขวัญสมาชิก ด้วยการทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเป็นที่รักและได้รับการยกย่องจากกลุ่ม จะช่วยให้สมาชิกมีความเข้าใจตนเองดีขึ้น เกิดความรู้สึกปลอดภัยและเชื่อมั่นในตนเอง

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกลุ่ม สามารถช่วยพัฒนาบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ด้านอารมณ์ ช่วยให้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง พัฒนาทักษะทางสังคมและเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วยการใช้เทคนิคต่างๆ โดยให้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เดอร์ชมิทท์ (Durshmidt. 1977 : 3953 -A) ได้ศึกษาผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจและยอมรับตนเองของนักศึกษาโดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 38 คน และ 63 คน ตามลำดับ กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมกระบวนการกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการเรียนปกติ ผลการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว กลุ่มทดลองมีการยอมรับตนเองดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเข้าใจตนเองของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

โมเบลย์ (สิริวรรณ จันทะสานนท์. 2541 : 19 ; อ้างอิงมาจาก Mobley. 1983 : 2894-A) ทำการศึกษาผลของประสบการณ์กลุ่มมนุษย์สัมพันธ์ต่อความภูมิใจในตนเองและทักษะทางการสื่อสารของนักเรียนที่เรียนระดับ 4 โรงเรียนประถมศึกษาในอลาแบร์ ฟลอริดา ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองและทักษะการสื่อสารได้

เดวิส (Davis. 1988 : 3263) ศึกษาผลการใช้ทักษะกระบวนการกลุ่มในการเรียนคณิตศาสตร์ หน่วยการแก้ปัญหามีต่อผลสัมฤทธิ์และทัศนคติการเรียนวิชาดังกล่าวของนักเรียนเกรด 7 จำนวน 10 คน

โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันดีกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ (2530 : 48) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เยาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 : 40) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมธานีวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 7 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งใช้กิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จริยา วิไลวรรณ (2532 : 90) ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้จัดให้ได้รับการฝึกโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุมให้ได้รับข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อำนาจ กังเทเวศน์ (2543 : 98-99) ได้ทำการศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการอินทราชัย กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 14 คน กลุ่มทดลองใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มควบคุมให้ข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันเอดส์แตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันโรคเอดส์ การปรับตัวกับเพื่อน พฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียน เจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษา ผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และความภาคภูมิใจในตนเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจและต้องการศึกษาว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์” ไว้ดังนี้

แมคเคลแลนด์ (ดาร์ณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 44 ; อ้างอิงมาจาก McClelland. 1953) ให้นิยามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยมหรือทำให้ดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว

เมอร์เรย์ (สุพจน์ แก้วกล้า. 2534 : 44 ; อ้างอิงมาจาก Murry. 1964) ได้อธิบายความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นความต้องการที่ได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่อยาก ต้องการที่จะควบคุมจัดกระทำหรือจัดระเบียบบุคคล หรือความคิดโดยกระทำสิ่งเหล่านั้นอย่างรวดเร็ว ต้องการเอาชนะอุปสรรคและบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่งมีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น

* แอทกินสัน (Atkinson. 1964 : 240-241) ได้อธิบายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่าการกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่นโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานอื่นที่ดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อกระทำจนสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อกระทำไม่สำเร็จ

* ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) อธิบายความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปของความต้องการความสำเร็จ เปรียบได้กับความต้องการขั้นสูงของมาสโลว์ที่เรียกว่า Self - Actualization เป็นความเข้าใจตนเองทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมทั้งศักยภาพอื่น ๆ และจะมีความปรารถนาที่จะใช้ความสามารถและศักยภาพนั้นอย่างเต็มที่

สุชาติ สุธรรมารักษ์ (2531 : 186 - 187) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือความมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ ความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเอาชนะคนอื่นหรือเพื่อความต้องการที่จะเพิ่มศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผล

จากความหมายของแรงจูงใจดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความพยายามที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรือย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1. ทฤษฎีแรงจูงใจตามแนวพระพุทธศาสนา

พระเทพเวที (2532 : 38-44) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจที่ผลักดันให้มนุษย์มีพฤติกรรมต่างๆ ว่ามี 4 ประการได้แก่

1. แรงจูงใจที่เกิดจากความกลัวที่เรียกว่า " ภยะ " หรือความกลัวการถูกลงโทษ ความกลัวการถูกลงโทษนี้เป็นแบบที่หยาบของความกลัว เป็นความกลัวที่ซ่อนความกลัว นั่นคือเป็นความกลัวที่มนุษย์สร้างขึ้นอีกครั้งหนึ่งจากความกลัวภัยอันตรายสามัญที่เป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว มนุษย์ที่มีกำลังอำนาจมากกว่ามักจะหาผลประโยชน์จากความกลัวนี้โดยยกเอาภัยอันตรายที่มนุษย์กลัวอยู่แล้วขึ้นมาพูดว่า ถ้ามนุษย์อยู่ภายใต้อำนาจการกระทำหรือไม่กระทำอย่างนั้นๆ ก็จะทำให้เกิดภัยอันตรายขึ้น ความกลัวเหล่านี้เป็นแรงจูงใจหรือแรง

ผลักดันที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์ปฏิกิริยาตอบสนองต่อการต่างๆ เช่น การแสวงหาอาหาร จัดสร้างที่อยู่อาศัย เฝ้าระวังป้องกันอันตรายและเตรียมสร้างสรรคสิ่งต่างๆ ความกลัวต่างๆ ไปนี้มีหลายระดับเริ่มตั้งแต่ความกลัวที่หยาบถึงความกลัวที่ปราณีต ซึ่งไม่เกี่ยวกับการลงโทษจากบุคคลอื่นหรืออำนาจบังคับใดๆ แต่กลัวความเลื่อม ความทุกข์ เป็นต้น

2. แรงจูงใจที่อยากได้รางวัลหรืออยากได้รับผลตอบแทนต่อการกระทำของตนในลักษณะที่มีผู้มอบให้หรือมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาล แรงจูงใจแบบนี้คล้ายกับความกลัว คืออาจจะหยาบมากจนไม่ใช่ความดีงาม ไม่มีคุณค่าทางจริยธรรมอย่างแท้จริง แรงจูงใจชนิดนี้ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “ ตัณหา ” เป็นแรงจูงใจที่อยากได้วัตถุสิ่งบำรุงบำเรอปรนเปรอความสุขส่วนตัวหรือจะเรียกแบบปัจจุบันว่าก็คือ แรงจูงใจแบบธุรกิจ การให้รางวัล คือ การใช้ประโยชน์จากความอยากได้ของมนุษย์ โดยยกเอาสิ่งที่คุณคณอยากได้มาเป็นเครื่องล่อและกำหนดการกระทำหรือไม่กระทำบางอย่างขึ้นมาเป็นเงื่อนไขสำหรับการที่จะได้เครื่องล่อนั้นๆ แรงจูงใจแบบนี้ย่อมนำมาซึ่งความโลภ การแย่งชิง เอาเปรียบ ทุจริต โกง ตลอดจนการพยายามหาทางให้ได้ผลประโยชน์หรือสิ่งที่ยอยากได้โดยทางลัด แรงจูงใจที่เกิดจากตัณหาหรือความอยากนี้ แบ่งออกเป็น 3 จำพวก ได้แก่

2.1 กามตัณหา ความอยากในสิ่งที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจในรูป รส กลิ่น เสียงและสัมผัส

2.2 ภวตัณหา ความอยากเป็นโน่นเป็นนี่ เช่น อยากเป็นดารา อยากเป็นเศรษฐี เป็นต้น

2.3 วิภวตัณหา ความอยากไม่เป็นโน่นเป็นนี่ อยากพ้นไปจากที่ไม่ปรารถนา

3. แรงจูงใจที่เกิดจากความอยากเด่น อยากเหนือบุคคลอื่น อยากครอบงำเอาชนะผู้อื่น หรือความมั่งคั่งใหญ่โตสูง ใหญ่โต ซึ่งแรงจูงใจนี้ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “ มานะ ” มานะในทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นกิเลส มานะนี้ช่วยทำให้มนุษย์เกิดความภาคภูมิใจมีความเคารพในตนเอง

4. แรงจูงใจที่ถูกต้องที่แท้จริงที่พึงปรารถนาทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “ ฉันทะ ” ซึ่งแปลว่า ความรัก ความอยาก ความปรารถนา ความพอใจ แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

4.1 เป็นความใฝ่รู้ อยากรู้ ปรารถนาจะรู้ ปรารถนาจะเข้าถึงตัวสัจธรรม

4.2 เป็นความใฝ่ดี ใฝ่ความดี อยากได้ดี ความใฝ่ปรารถนาในสิ่งที่ดีงาม คือ ต้องการทำให้สิ่งที่ดีงามเกิดขึ้น ต้องการทำให้สิ่งที่ดีงามให้เกิดเป็นจริงขึ้นเมื่อต้องกระทำในสิ่งที่ดีงามเลิศเป็นจริงขึ้นบุคคลก็จะต้องกระทำหรือใฝ่กระทำให้เกิดความรักในการทำงาน เวลาทำงานก็จะทำอย่างมีความสุข

2. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์

แมคเคลแลนด์ (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 24 ; อ้างอิงมาจาก McClelland.1961) ได้เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อล้มเหลว

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่นๆ ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่นจึงเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าบุคคลอื่นๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความภาคภูมิใจหากทำอะไรได้เหนือกว่าคนอื่น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงเป็นผู้มีความพยายามจะควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุถึงความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวความคิดตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland)

2.1.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1953 : 104) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นดัชนีซึ่งถึงความมีคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างหนึ่ง และได้กำหนดลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ ดังนี้

1. ทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อเลี่ยงความล้มเหลว
2. เลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถของตน
3. มีความตั้งใจจริงในการทำงานเพื่อให้สำเร็จอย่างแท้จริง ไม่ใช่เกิดจากโอกาสและความเชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

4. ทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนไม่ใช่มีจุดมุ่งหมายที่รางวัล

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 437 - 439) กล่าวถึงลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าประกอบด้วย

1. ความทะเยอทะยานทั่ว ๆ ไป คือ ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมนั้นให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายาม ได้แก่ ทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบากแม้ยากเพียงใดก็ตาม

ซูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 47 - 48) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. ทำสิ่งที่ยาก ๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนานและชอบที่จะทำกิจกรรมนั้น
2. ชอบการแข่งขันต้องการชัยชนะ
3. มีความทะเยอทะยาน
4. ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ
5. มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน
6. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

ดารณี วงษ์อยู่น้อย (2525 : 73-74) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 2 พวกดังนี้

1. พวกที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมดังนี้
 - 1.1 กล้าเสี่ยงพอสมควร
 - 1.2 มีทักษะในการจัดระบบงาน
 - 1.3 มีระดับความทะเยอทะยานสูง

- 1.4 มีระดับความคาดหวังสูง
- 1.5 อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
- 1.6 เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว
- 1.7 เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
- 1.8 ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนมีผลอย่างไร
- 1.9 ขยันขันแข็งในงานที่ต้องใช้สมองและไม่ซ้ำแบบใคร
- 1.10 ชอบทำงานให้เสร็จตามความพอใจของตน ไม่ชอบให้ใครบงการ
- 1.11 มักเลือกในสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถ
- 1.12 มุ่งที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จมากกว่าทำเพื่อหลีกเลี่ยงความล้มเหลว
- 1.13 เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ
- 1.14 จะทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนไม่มุงรางวัลหรือชื่อเสียง
- 1.15 คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลงได้ด้วยความตั้งใจจริง และการทำงานจริงของตนไม่ใช่เกิด

จากโอกาสและไม่เชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

2. บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

- 2.1 มักผลัดวันประกันพรุ่ง
- 2.2 มักขาดระบบในการทำงาน
- 2.3 ชอบทำงานตามคำสั่งของผู้อื่น
- 2.4 ทำงานไม่ค่อยเสร็จตามกำหนดเวลา
- 2.5 ขาดความตั้งใจจริงในการทำงาน
- 2.6 มักไม่ตั้งความคาดหวังจากผลสำเร็จในการทำงาน
- 2.7 ทำงานเพียงเพื่อสำเร็จไม่สนใจคุณภาพของงาน
- 2.8 ชอบขอรับความช่วยเหลือจากเพื่อน
- 2.9 ขณะทำงานถ้าถูกรบกวนจะไม่สามารถทำงานต่อไปได้
- 2.10 เชื่อบุญวาสนาจะทำให้งานที่ทำอยู่ประสบความสำเร็จ
- 2.11 มุงรางวัลหรือชื่อเสียงมากกว่าความสำเร็จของงาน
- 2.12 เมื่อประสบอุปสรรคมักหลีกเลี่ยงไม่กล้าเผชิญอุปสรรค

2.1.4 วิธีพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

แมคเคลแลนด์ (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 29 ; อ้างอิงมาจาก McClelland.1961)

ได้เสนอวิธีเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. กระบวนการกลุ่ม เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมใหม่ๆ เพราะกระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการที่สำคัญที่เด็กจะได้เรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วยดีต่อความต้องการของคนอื่น
2. การเรียนรู้เกี่ยวกับการเล่น และการทำงานเป็นกลุ่ม

3. การสอนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รู้จักความต้องการและความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น โดยอาศัยกิจกรรมนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยและการพัฒนาเศรษฐกิจ

4. การช่วยให้บุคคลมีความคิดฝันเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ (Achievement Related Fantasy) โดยการสนับสนุนทั้งตรงและทางอ้อม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ราย (Rai. 1980 : 117 - 122) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ โดยศึกษากับนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 300 คน ซึ่งเลือกมาจากนักเรียนที่เรียนวิชาชีววิทยาจาก 12 โรงเรียนในเมืองอัครา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงคือ ผู้ที่ได้ 60 % ขึ้นไป กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คือ ผู้ที่ได้ 40 % ลงมา และผู้ที่ได้ 44 - 55% ให้เป็นกลุ่มกลาง ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เชียวราน (Sheeran. 1982 : 562-B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการแข่งขันทางการเรียนของนักเรียนชาวซามัว ระดับไฮสกูลที่เรียนอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 197 คน เป็นชาย 100 คน หญิง 97 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างต่ำ

2. นักเรียนชายและหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีการแข่งขันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ดาระณี พัฒนะศักดิ์ภิญโญ (2533 : 67) ศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการใช้ชุดแนะแนว และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่ม

พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดำรง เหลี่ยมวัฒนา (2536 : 61) ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบยืดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงของวิทยาคม จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีเซวณปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง และมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ผลการทดลองพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของทั้งสองกลุ่มพบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบยืดบุคคลเป็นจุดศูนย์กลางเป็นรายบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กุลดา รัตนรักษ์ (2537 : 55-56) ได้เปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และมีเซวณปัญญาอยู่ระดับปานกลาง จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งสองกลุ่มพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พวงพันธ์ ยศสระ (2542 : 53-57) ได้เปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้สถานการณ์จำลอง ผลการทดลองพบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถสร้างเสริมหรือพัฒนาได้โดยใช้เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นพบว่าผู้ศึกษาและทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การให้คำปรึกษารายบุคคล การให้บทบาทสมมติ การใช้เทคนิคแม่แบบ การใช้สถานการณ์จำลอง และกิจกรรมกลุ่มก็เป็นวิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพสามารถนำมาช่วยพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยจำนวน 57 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดแล้วพบว่ามีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย จำนวน 57 คน
2. ผู้วิจัยสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนสมัครใจทุกคน ผู้วิจัยจึงสุ่มมา 30 คน แล้วผู้วิจัยจึงสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีวิธีการตามลำดับ ดังนี้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 สร้างโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และจุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มที่ใช้ฝึกในแต่ละครั้ง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภะ ตรวจสอบความสอดคล้องของจุดมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา และวิธีดำเนินการกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 นำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่สร้างปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อให้เนื้อหาของกิจกรรม วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และเวลาที่ใช้ในการทดลอง มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

1.4 นำโปรแกรมที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้กับกลุ่มทดลองตามวัน เวลา ที่กำหนดไว้ คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ติดต่อกัน 6 สัปดาห์ รวม 12 ครั้ง คือวันพุธ และวันศุกร์ เวลา 14.40 – 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2546 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2546 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีลำดับขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2 สำนวจลักษณะผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยได้ใช้คำถามปลายเปิดว่า “นักเรียนรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการเรียน”

2.3 ศึกษาแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ เมธี โพธิ์พัฒน์ (2523 : 101-103) ; ดารณี วงษ์อยู่น้อย (2525 : 79-81) ; สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์ (2527 : 199-211) ; ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ (2533 : 268-272) ; กุลดา รัตนรักษ์ (2537 : 70-76) และพวงพันธ์ ยศสระ (2542 : 70-76)

2.4 สร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยให้ครอบคลุมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวความคิดที่ได้จากข้อ 2.1 – 2.3 แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมตรวจสอบแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามผู้ทรงคุณวุฒิ

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจำนวน 62 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปากช่อง อำเภopakช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำแล้วทดสอบด้วย t-test คัดเลือกเฉพาะที่ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาไว้ใช้ในการวิจัย ได้ค่า t ระหว่าง 1.98 – 6.10 แบบสอบถามที่ใช้ได้มีจำนวน 50 ข้อ

2.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วจำนวน 50 ข้อ ในข้อ 2.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .8478

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ และพิจารณาตอบให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงที่นักเรียนปฏิบัติให้มากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ข้อมูลที่ได้จะไม่เกิดผลเสียต่อตัวนักเรียน

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
01	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายที่จะมาเรียน					
02	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือหรือทบทวนบทเรียนเมื่อใกล้สอบเท่านั้น					
03	ข้าพเจ้าจะถามครูทันทีเมื่อไม่เข้าใจในบทเรียน					

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ข้อความทางบวกให้คะแนนดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ข้อความทางลบให้คะแนนตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบ Randomized Two Group Pretest – Posttest Design ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
RE	T ₁ E	X	T ₂ E
RC	T ₁ C	~	T ₂ C

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
~	แทน	การไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนการทดลอง ทำการทดสอบก่อนการทดลอง โดยการให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถาม แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ กลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ๆ ละ 2 ครั้งใน วันพุธและวันศุกร์ เวลา 14.40 - 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2546 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2546
3. ขั้นหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งหนึ่งแล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้ง ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
3. เปรียบเทียบผลต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานได้แก่
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (X) ✓
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :

$$s = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	s	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หากค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำแล้วทดสอบด้วย t-test

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยพิจารณา ค่า t (t-distribution)
	X_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	X_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	∞	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S^2_t	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

4.1 เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง

โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดยมี $df = n - 1$

เมื่อ	t	แทน	ผลต่างของคะแนนการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคู่ของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 เปรียบเทียบผลต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระหว่างนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้ t-test แบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample)

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ	t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
	X_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S^2_1	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์และแปลความหมายผลของการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
X_{diff}	แทน	ผลต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย
S_{diff}	แทน	ผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ΣD	แทน	ผลต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
ΣD^2	แทน	ผลต่างของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้

กิจกรรมกลุ่ม ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มทดลอง	N	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	15			
		240	4,440	9.465 **
หลังทดลอง	15			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่า ภายหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ภายหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มควบคุม	N	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนทดลอง	15	150	1,874	7.493 **
หลังทดลอง	15			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ภายหลังการไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ภายหลังการไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มควบคุมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

3. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับการใช้
กิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	N	X_{diff}	S_{diff}	t
กลุ่มทดลอง	15	16	6.546	2.790 **
กลุ่มควบคุม	15	10	5.168	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า
นักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนมี
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นกว่าที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการและไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น้อยจำนวน 57 คน
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2546 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนการทดลอง ทำการทดสอบก่อนการทดลอง โดยการให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถาม แล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ กลุ่มทดลองผู้วิจัยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 12 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้งใน วันพุธและวันศุกร์ เวลา 14.40 - 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน 2546 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2546
3. ขั้นหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งหนึ่งแล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Posttest)
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. เปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. เปรียบเทียบผลต่างของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้พบว่าในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถนำมาใช้พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ทั้งนี้เพราะกิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีโอกาสร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาหรือทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ดังที่คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2530 : 137) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ดีในการนำไปพัฒนาบุคคลและกลุ่ม เพราะเป็นการให้ประสบการณ์ตรง เป็นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ สามารถช่วยให้ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความซาบซึ้งและพอใจที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเอง

ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของลาวัญญ์ มหาทุมะรัตน์ (2529 : 52) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนามนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีศักดิ์สุวรรณวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการใช้ข้อสนเทศ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีการพัฒนามนุษยสัมพันธ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเยาวภา กันทรวิชัยกุล (2530 : 39) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าโมกซ์วิทยาภูมิ จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูมินทร์ อ่อนละมูล (2538 : 43-44) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมในการเผชิญความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโสภณศิริราษฎร์ อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี พบว่าหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมแบบหลีกเลี่ยงนี้มีพฤติกรรมในการเผชิญความขัดแย้งกับเพื่อนเหมาะสมขึ้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนกล้าแสดงออก ทำให้การดำเนินกิจกรรมในแต่ละครั้งเป็นไปด้วยความสนุกสนาน เป็นกันเอง นักเรียนจึงสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ในแต่ละครั้งไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีที่สามารถใช้พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มากขึ้นได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของเรธลิงเชเฟอร์ (Rethlingshafer. 1963 : 31) ที่ว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามกรรมพันธุ์ เพราะการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีที่จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มมีการพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม และกิจกรรมกลุ่มยังเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การวิเคราะห์โดยได้ปฏิบัติจริงทำให้สมาชิกได้รู้จักตนเอง ยอมรับข้อบกพร่องของตนเองและพร้อมที่จะแก้ไขต่อไป

2. นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นหลังจากไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงว่านักเรียนสามารถมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ถึงแม้ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทั้งนี้เพราะเมื่อเวลาผ่านไปกลุ่มควบคุมก็มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้เช่นกัน ดังที่ดาร์นี วงษ์อยู่น้อย (2525 : 44) กล่าวว่าอาจจะเป็นเพราะธรรมชาติของการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต้องอาศัยกระบวนการทางสังคม ซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่าสองคนขึ้นไป

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกุลดา รัตนารักษ์ (2537 : 55-56) ที่ได้เปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาเป็นรายกลุ่มและเป็นรายบุคคลที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับคำปรึกษาแบบรายบุคคล พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ (2533 : 67) ที่ได้ทดลองผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตินวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มทดลองใช้การสอนโดยการใช้ชุดการแนะแนว พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของดำรงกุล เหลี่ยมวัฒนา. (2536 : 61) ที่ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงของวิทยาคม จังหวัดเชียงราย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมมีความกระตือรือร้นในช่วงแรกๆ หลังจากนั้นความกระตือรือร้นก็ลดลง จนบางครั้งผู้วิจัยต้องกระตุ้นโดยการเปลี่ยนบรรยากาศ เช่น เปลี่ยนสถานที่เรียน เป็นต้น แต่การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งก็ดำเนินไปด้วยดี นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้วิธีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้

จะเห็นได้ว่าการไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มก็สามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เช่นกัน ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละด้านกับนักเรียน เมื่อนักเรียนได้ทราบข้อมูลหรือวิธีการพัฒนาก็สามารถนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับตนเองได้ นักเรียนจึงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้สามารถเสริมสร้างขึ้นได้

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 แสดงว่าการที่นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมกลุ่มนั้นทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลให้รู้จักซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะได้มีโอกาสวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้หลังจากฝึกกิจกรรม ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง มีความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้และจดจำได้ดี พร้อมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญศรี จีรณาเจริญเลิศ (2530 : 46) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มมีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริยา วิไลวรรณ (2532 : 90) ที่ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่ากลุ่มทดลองซึ่งได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณพร โรจน์สัญญากุล (2538 : 50) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี วชิระ กรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มทดลองซึ่งได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเกตการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคซึ่งประกอบด้วย สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง และการอภิปรายกลุ่ม เทคนิคเหล่านี้มีวิธีการดำเนินการ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นการมีส่วนร่วม ขั้นวิเคราะห์ ขั้นประยุกต์หลักการ และขั้นประเมินผล ทุกขั้นตอนนักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ทำให้นักเรียนได้วิเคราะห์ และสรุปสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พบความแตกต่างของนักเรียนได้อย่างชัดเจนกล่าวคือนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะมีความกระตือรือร้น เรียนรู้การทำงานอย่างมีแบบแผน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ๆ ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเองได้ ส่วนกลุ่มควบคุมมีความกระตือรือร้นในตอนแรกๆ หลังจากนั้นความกระตือรือร้นก็ลดลง ต้องได้รับการกระตุ้นอยู่บ้างเป็นบางครั้ง

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มต่างก็สามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้งสิ้น แต่การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ดีกว่าไม่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ได้ใจ คณิตศาสตร์



1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้นกิจกรรมกลุ่มจึงน่าจะเป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่ครู อาจารย์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เหมาะสม

1.2. ในการนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้นั้นควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ผู้ดำเนินการควรเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่เอื้อให้การฝึกกิจกรรมกลุ่มสำเร็จตาม

จุดมุ่งหมาย เช่น ความเป็นกันเอง เข้าใจความรู้สึกของคนอื่นได้ดี มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงความคิด และสรุปความได้ดี เพื่อช่วยให้สมาชิกสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละครั้งได้ถูกต้องชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรทดลองการใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ นิสัยทางการเรียน เป็นต้น

1.2. ควรนำเทคนิคอื่นไปพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การปรับพฤติกรรม เป็นต้น

1.3. ควรนำกิจกรรมกลุ่มไปพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กุลดา รัตนารักษ์. (2537). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดัดดรุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร จัตรศุภกุล. (2522). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์.
- (2530). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คำนึ่ง อยู่เลิศ. (2541). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา วิไลวรรณ. (2532). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดลำปาง. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จารุลักษณ์ พินพรหมราช. (2529). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจียรนัย ทรงชัยกุลและประดินันท์ อุปรมัย. (2532). “ พฤติกรรมวัยรุ่น ” เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 9 – 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูศักดิ์ สิงห์อุดร. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้เทคนิคการสอนแบบศึกษากรณีตัวอย่างกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุเมธา. (2523). “ ความสำเร็จในชีวิตเริ่มในวัยเรียน ” การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- ดารณี วงษ์อยู่น้อย. (2525). การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. (2537). ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคม. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดำรงกุล เหลี่ยมวัฒนา. (2536). ผลของการให้คำปรึกษาแบบยืดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงของวิทยาคม อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร มณีศรีขำ. (2539). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทีศนา เขมมณี. (2522). กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : บุรณศิลป์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ. (2530). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2539). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประนอม เดชชัย. (2531). นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนม ลิ้มอารีย์. (ม.ป.ป.) กลุ่มสัมพันธ์. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- พรรณี ชูทัย เจนจิต. (2533). "ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม" ในจิตวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. กรุงเทพฯ : สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย.
- พระเทพวาที. (2532). การศึกษาที่สาทกลบนพื้นฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- พวงแก้ว เนตรโอภารักษ์. (2533). ผลการใช้กิจกรรมที่มีต่อความร่วมมือในการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านลานแหลม จังหวัดนครปฐม. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงพันธ์ ยศสระ. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ภูมิษฐ์ อ่อนละมูล. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมในการเผชิญความขัดแย้งกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโสภณศรีราษฎร์ อำเภอดงเพรง จังหวัดราชบุรี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมธิ์ โพธิพัฒน์. (2523). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา กันทรวิชัยกุล. (2530). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษไทย. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ลาวัณย์ มหาทุมะรัตน์. (2529). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนศรีศักดิ์สุวรรณวิทยา จังหวัดสิงห์บุรี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณพร โรจน์สัญญากุล. (2538). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี วชิระ กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วคินี มุกดอกไม้. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มและการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อสัมพันธภาพกับเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วชิรี ฐะคำ. (2523). จิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู.
- วินิจ เกตุขำและคมเพชร ฉัตรสุภกุล. (2522). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิโรจน์ สารัตถะ. (2532). อนาคตทางการศึกษา (แนวคิด ทฤษฎี และบทวิเคราะห์). กรุงเทพฯ : อักษรภาพพิมพ์ จำกัด.
- วิณา วโรฒมะวิชัย. (2534). กลวิธีการเรียนและการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศุภวดี บุญญวงศ์. (2527). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. สงขลา : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- สิริวรรณ จันทนะสานนท์. (2541). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุชาดา สุธรรมรักษ์. (2531). เอกสารประกอบการสอนวิชา จต 101 จิตวิทยาเบื้องต้น.. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- สุพจน์ แก้วกล้า. (2534). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจน์ ลินสว่างวัฒน์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวรรณ ตีรชัน. (2530). ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- * Atkinson, John W. (1964). *An Introduction to Motivation*. New York : American Book Company.
- Button, Leslie. (1974). *Development Group Work with dolescents*. London : University of London press.
- Davis, Robert Gene. (1988). "A Study of the effects of Student Use of Selected Group Process Skill on Student Achievement And Attitude during A Seventh Grad Cooperation Learning Mathematics Problem Solving Unit , " *Dissertation Abstracts International*. 49 (11) : 3263
- Durschmidt , Barbara J. (1977). "Self - Actualization and the Human Potential Group Process in a Community College," *Dissertation Abstracts International*. 36 (3) : 3953 - Aj
- Guilford, J.P (1959). *Personality*. New York : McGraw-Hill.
- Harrold , K.F. (1992). "Evaluation and Research in Group Dynamic" , *Educational and Psychological Measurement* . 492 - 504 Englewood cliffs , New Jersey : Prentice Hall.
- Lindgren , Henry C . (1967). *Educational Psychological in Classroom* . 3rd ed. New York : John Wiley & Sone, Inc.
- McClelland, Davis C. And Other. (1953). *The Achivement Motive*. New York : Appleton Century Crofts, Inc.
- Ohlsen , M.A. (1970). *Group Counseling* . New York : Harcourt Bace and World Inc.

Rai , P.N. (1980) "Achievement Motive in Low and High Achievement a Camparative Study ," *Indian Education Review*. 15 (3) : 117-122

Rethlingshafer, Dorothy. (1963). *Motivation as Related to Personality*. New York : McGraw-Hill.

Sheeran , John. (1982). "The Relationship of Achievement Motivation and Competition to school Achievement in Samon High School Student," *Dissertation Abstracts International*. 13 (2) : 562-B

47

40

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

โปรแกรมการจัดกิจกรรมกลุ่ม

โปรแกรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
1	ปฐมนิเทศ	พบเพื่อนใหม่	1. เพื่อให้นักเรียนกับผู้วิจัย และนักเรียนกับนักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและความคุ้นเคยภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการของกิจกรรมกลุ่ม จุดมุ่งหมายของการใช้กิจกรรมกลุ่มตลอดจนช่วงระยะเวลาจำนวนครั้ง และสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการใช้กิจกรรมกลุ่ม	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนหยิบบัตรคำคนละ 1 ใบ ซึ่งบัตรคำประกอบไปด้วยบัตรคำที่เขียนชื่อประเทศหรือบัตรคำที่เขียนชื่อเมืองหลวง 2. ให้นักเรียนจับคู่บัตรคำระหว่างชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวง 3. กำหนดเวลา 5 นาทีให้นักเรียนพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน 4. ให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่น ๆ รู้จักด้วย 5. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่ากิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน	1. บัตรคำ 2. ตารางเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
				6. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย ตลอดจนวิธีการ และหน้าที่ของนักเรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรม 7. ผู้วิจัยนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกัน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มในครั้งต่อไป	
2	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง	ดินพอกหางหมู	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง	ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 11 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้ 2. ขั้นการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มในแต่ละครั้ง ซึ่งนักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทในแต่ละกิจกรรม โดยผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำ และสร้างบรรยากาศ 2. ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้หลังจากร่วมกิจกรรม	เอกสารสถานการณ์จำลองเรื่องดินพอกหางหมู

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
				เพื่อให้ นักเรียนมีความ รู้กว้างขวางขึ้น ตลอด จนช่วยให้นักเรียนรู้จัก ตนเองดีขึ้น 3. <u>ขั้นประยุกต์หลัก</u> การ ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุป ความรู้และประสบ การณ์ต่าง ๆ จากการ ร่วมกิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนแนวคิดที่ได้ จากการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้อื่น ภายในกลุ่ม แล้วสรุป เป็นหลักการของตน เองเพื่อเป็นแนวทางใน การนำไปประยุกต์ใช้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม	
3	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ด้าน ความรับผิดชอบ งานที่ได้รับ มอบหมาย	ความรับผิดชอบ ของโตมร	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้ด้านความรับ ผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย	4. <u>ขั้นประเมินผล</u> นักเรียนร่วมกัน ประเมินการเรียนรู้ของ ตนเองและของกลุ่ม	เอกสารกรณี ตัวอย่างเรื่อง ความรับผิดชอบ ของโตมร
4	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ด้าน ความ กระตือรือร้น	ขอถามด้วยคน	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนรู้ด้านความ กระตือรือร้น		เอกสารสถาน การณ์จำลอง เรื่องขอถาม ด้วยคน

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
5	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการวาง เป้าหมายในการ เรียน	เป้าหมายในชีวิต	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการวาง เป้าหมายในการ เรียน		อภิปรายกลุ่ม
6	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการวาง เป้าหมายในการ เรียน	ความฝันของปัญหา	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการวาง เป้าหมายในการ เรียน		เอกสารกรณี ตัวอย่างเรื่อง ความฝันของ ปัญหา
7	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านมี อุปกรณ์การเรียน	บทเรียนของปัญญา	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านมีอุปกรณ์ การเรียน		เอกสารสถาน การณ์จำลอง เรื่องบทเรียน ของปัญญา
8	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านไม่เบื่อ หน่ายการเรียน	ปัญหาของอัจฉรา	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านไม่เบื่อ หน่ายการเรียน		เอกสารกรณี ตัวอย่างเรื่อง ปัญหาของ อัจฉรา
9	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านไม่เบื่อ หน่ายการเรียน	การศึกษาเล่าเรียน นั้นสำคัญไฉน	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านไม่เบื่อ หน่ายการเรียน		อภิปรายกลุ่ม
10	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการ ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม	ใฝ่เรียนใฝ่รู้	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม		เอกสารสถาน การณ์จำลอง เรื่องใฝ่เรียน ใฝ่รู้

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	อุปกรณ์
11	แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ด้าน ไม้ขีดเกี่ยจอ่าน หนังสือ	สายน้ําไม้ไหลกลับ	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้านไม้ขีดเกี่ยจ อ่านหนังสือ		เอกสารกรณีตัว อย่างเรื่องสายน้ํา ไม้ไหลกลับ
12	ปัจฉิมนิเทศ		1.เพื่อให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยว กับการเข้าร่วมกิจ กรรมกลุ่ม 2.เพื่อให้นักเรียน ได้สรุปบทพจนถึง วิธีการพัฒนาแรง จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้เพื่อเป็น แนวทางในการนำ ไปปฏิบัติต่อไป	1.ผู้วิจัยซักถามนัก เรียนถึงประสบการณ์ ที่ได้จากการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม 2.ผู้วิจัยและนักเรียน ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับ การพัฒนาแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการ เรียน 3.ผู้วิจัยกล่าวขอใบ นักเรียนและกล่าวปิด การทดลอง	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
ชื่อกิจกรรม	พบเพื่อนใหม่
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนกับผู้วิจัย และนักเรียนกับนักเรียนได้รู้จักกันมากขึ้นเป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและความคุ้นเคยภายในกลุ่ม 2. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่ม จุดมุ่งหมายของการใช้กิจกรรมกลุ่ม ตลอดจนช่วงระยะเวลาจำนวนครั้งและสถานที่ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. บัตรคำชื่อประเทศ 2. บัตรคำชื่อเมืองหลวง

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และให้นักเรียนหยิบบัตรคำคนละ 1 ใบ ซึ่งบัตรคำประกอบไปด้วยบัตรคำที่เขียนชื่อประเทศและบัตรคำที่เขียนชื่อเมืองหลวง
2. ให้นักเรียนจับคู่ระหว่างบัตรคำที่เขียนชื่อประเทศและชื่อเมืองหลวง
3. กำหนดเวลา 5 นาทีให้นักเรียนพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน
4. ให้นักเรียนแต่ละคนผลัดกันแนะนำคู่ของตนเองให้นักเรียนคนอื่น ๆ รู้จักด้วย
5. ให้นักเรียนช่วยกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนี้ และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่ากิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน
6. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายตลอดจนวิธีการและหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
7. ผู้วิจัยนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกันเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือทำกิจกรรม
2. สังเกตจากการอธิบาย ซักถาม และการสรุปของนักเรียน

ชื่อประเทศและเมืองหลวง

ลำดับที่	ชื่อประเทศ	ชื่อเมืองหลวง
1	อินโดนีเซีย	จาการ์ตา
2	อินเดีย	นิวเดลี
3	เกาหลีใต้	โซล
4	เวียดนาม	ฮานอย
5	มาเลเซีย	กัวลาลัมเปอร์
6	ปากีสถาน	อิสลามาบัด
7	ออสเตรเลีย	เวียนนา
8	อิตาลี	โรม
9	สวีเดน	สตอกโฮล์ม
10	โปแลนด์	วอร์ซอ
11	เบลเยียม	บรัสเซลส์
12	อียิปต์	ไคโร
13	คิวบา	ฮาวานา
14	แคนาดา	ออตตาวา
15	อาร์เจนตินา	บูเอโนสไอเรส

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง
ชื่อกิจกรรม	ดินพอกหางหมู
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	สถานการณ์จำลองเรื่อง " ดินพอกหางหมู "
วิธีดำเนินการ	

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
 - 1.2 ผู้วิจัยถามความสนใจของนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด
 - 1.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ดินพอกหางหมู" ตามลำดับเหตุการณ์ที่วางไว้
2. ขั้นวิเคราะห์
 - 2.1 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของผู้แสดงขณะปฏิบัติกิจกรรม
 - 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน
3. ขั้นประยุกต์หลักการ
 - 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
4. ขั้นประเมินผล
 - 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 - 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

สถานการณ์จำลองเรื่อง “ ดินพอกหางหมู ”

ฉากที่ 1 ในช่วงโมงวิชาสังคมศึกษาอาจารย์นิตากำลังสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 เรื่อง ปัญหาสังคม

อ.นิตา : ครูให้นักเรียนแต่ละคนไปวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยมาคนละ 1 ปัญหา ครูจะให้เวลา 2 วันนะคะ
ตั้งแต่วันกำหนดส่งคือ วันพฤหัสบดี

สุเทพ : (ยกมือขึ้น) ครูครับผมกลัวว่าจะทำไม่เสร็จขอเลื่อนเป็นวันจันทร์ได้ไหมครับ

อ.นิตา : แต่ครูว่า 2 วันก็น่าจะพอแล้วนะ และดูเหมือนว่าเวลาจะมากเกินไปเสียด้วยซ้ำ

สุเทพ : แต่มันยากนะครับ และผมก็วิเคราะห์ไม่ค่อยจะเป็นเสียด้วย

อ.นิตา : ไม่ยากหรอกค่ะ ครูเชื่อว่าพวกเธอทำได้ ที่ครูกำหนดส่งเร็วเพราะว่าใกล้สอบปลายภาคแล้วและงานชิ้นนี้ครูก็จะเก็บเป็นคะแนนรายจุดประสงค์ด้วย ถ้าใครคิดว่าตัวเองทำไม่ได้ไม่รู้จะวิเคราะห์อย่างไรก็ไปตามครูได้ ใครมีอะไรสงสัยอีกไหมค่ะ

นักเรียน : ไม่มีครับ ไม่มีค่ะ

อ.นิตา : ถ้าอย่างนั้นคาบนี้คงจะแค่นี้ก่อน แล้วอย่างลืมส่งงานตรงเวลาด้วยนะคะ สวัสดีค่ะ

นักเรียน : ขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ

ฉากที่ 2 หลังเลิกเรียนระหว่างรอผู้ปกครองมารับกลับบ้านวิริยะและองอาจนั่งทำการบ้าน สุเทพเดินผ่านมาเมื่อเห็นคนทั้งสองก็เดินเข้ามาทัก

สุเทพ : อ้าว ! ทำอะไรกันอยู่ล่ะ โรงเรียนเลิกแล้วยังไม่กลับบ้านอีกหรือ

วิริยะ : ยังหรรอก รอคุนพ่อมารับ นี่ก็นั่งทำการบ้านของ อ.นิตา เรื่องปัญหาสังคมไทยเพื่อไม่ให้เสียเวลา

สุเทพ : โอ้ โฮ .. ขยันจังเลย จะรีบทำไปไหนเหลืออีกตั้งหลายวัน เอาไว้พรุ่งนี้ทำก็ยังทันถมเถไป ตอนนี้นฉันว่าไปเล่นเตะกร้อผ่อนคลายดีกว่า เรียนมาทั้งวันเมื่อยสมมอ

องอาจ : แต่การบ้านก็มีอีกหลายวิชานะ ยิ่งตอนนี้ใกล้สอบแล้วอาจารย์ก็จะสั่งงานเยอะ ฉันว่าเธอมาทำพร้อมพวกเรดีกว่า เล่นเตะกร้อเอาไว้วันหลังก็ได้

สุเทพ : ไม่ล่ะเอาไว้ฉันกลับไปทำที่บ้านเองดีกว่า ฉันฉันไปเล่นเตะกร้อก่อนนะ เดี่ยวเพื่อน ๆ รอ

ฉากที่ 3 วันพฤหัสบดีซึ่งเป็นวันกำหนดส่งงานของอาจารย์นิตา ตอนเช้าก่อนเข้าแถวสุเทพนั่งทำการบ้านด้วยความรีบร้อน วิริยะและองอาจเมื่อเห็นสุเทพนั่งทำงานอยู่ก็เดินเข้ามาทัก

วิริยะ : พวกเรากำลังจะเอางานของอาจารย์นิตาไปส่ง นายจะฝากส่งหรือเปล่านั้นสุเทพ

สุเทพ : (พูดโดยไม่เงยมองหน้าเพื่อน) พวกนายเสร็จแล้วหรือ ฉันยังไม่เสร็จเลย

องอาจ : แล้วนั้นนายกำลังทำวิชาอะไรล่ะ

สุเทพ : วิชาคณิตศาสตร์ อยู่คาบแรกเสียด้วย ถ้าไม่เสร็จมีหวังฉันคงถูกตีอีกแน่เลย พวกนายเสร็จหรือยัง
ขอลอกก่อนซิ

องอาจ : พวกเราไปส่งแล้วตั้งแต่เมื่อวาน

สุเทพ : ถ้าอย่างนั้นขอลอกของอาจารย์นิดาก็ได้

วิริยะ : แล้วงานเยอะเยอย่างนี้นายจะทำทันหรือ นี่ก็ใกล้จะเข้าแถวแล้ว

องอาจ : นั่นนะซี พวกเราก็เตือนนายแล้วนะสุเทพ ว่าให้รีบทำล่วงหน้านายก็ไม่เชื่อ

สุเทพ : พวกนายจะว่าอะไรฉันก็ได้ทั้งนั้นแหละ แต่ตอนนี้ขอลอกการบ้านก่อนซี

เสียงสัญญาณเตรียมตัวเข้าแถวดังขึ้น ทั้งวิริยะและองอาจจึงตอบพร้อมกันว่า “ ไม่ได้ ” แล้วทั้งสองก็รีบเอางานไปส่งอาจารย์นิดา ส่วนสุเทพก็ก้มหน้าก้มตารีบร้อนทำต่อไป

ฉากที่ 4 หลังเลิกแถวอาจารย์ที่ปรึกษาเข้าห้องโฮมรูมนักเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา : วันนี้มีใครขาดเรียนบ้างคะ

นักเรียน : มาครบครับ

อาจารย์ที่ปรึกษา : (ครูกวาดสายตาไปทั่วห้อง) แล้วสุเทพหายไปไหน

วิริยะ : อ้อ .. เขาถูกครูเวรเรียกไปลงโทษที่ไม่ลงไปเข้าแถวครับ

อาจารย์ที่ปรึกษา : แล้วเขาทำอะไรอยู่บนห้องล่ะ

องอาจ : เขามัวแต่ทำการบ้านและทำงานส่งอาจารย์อยู่ครับ

ขณะนั้นสุเทพก็เดินคอตกเข้ามา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อ้าว .. สุเทพว่าอย่างไรล่ะ

สุเทพ : ผมโดนทำโทษมาครับ ผมไม่ได้ลงไปเข้าแถวเพราะมัวแต่เร่งทำการบ้านส่งครับ

อาจารย์ที่ปรึกษา : แล้วทำไมต้องมาทำตอนนี้นะ

สุเทพ : อาจารย์สั่งหลายวันแล้วครับ แต่ผมมัวแต่ผลัดวันประกันพรุ่ง จนคนอื่นเขาทำส่งกันหมดแล้วเหลือแต่ผมครับ ถ้าผมไม่ส่งผมคงติด ร แน่นอนครับ

อาจารย์ที่ปรึกษา : เอาล่ะ ครูเข้าใจแล้ว เธอเข้าไปนั่งที่ได้ นักเรียนทุกคนคะนี่เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งนะคะที่นักเรียนควรดูเป็นแบบอย่างแต่อย่าเอาเยี่ยงอย่าง ยิ่งตอนนี้ใกล้สอบแล้ว อาจารย์หลายท่านก็จะสั่งงาน นักเรียนต้องแบ่งเวลาในการทำงานให้ถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีงานเราต้องสละสางให้เสร็จสิ้นอย่าผัดผ่อนไปเรื่อย ๆ เพราะงานจะคั่งค้างจนยากที่จะแก้ไขจนกลายเป็นดินพอกหางหมูในที่สุด

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
ชื่อกิจกรรม	ความรับผิดชอบของโตมร
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความรับผิดชอบของโตมร ”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- 1.3 แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความรับผิดชอบของโตมร ” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษาและแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นวิเคราะห์

- 1.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 1.4.1 นักเรียนคิดว่าโตมรควรประพฤติตนอย่างไร
 - 1.4.2 บุคคลใดที่นักเรียนนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด
 - 1.4.3 ถ้านักเรียนมีเพื่อนเช่นเดียวกับโตมร นักเรียนจะอย่างไร
- 1.5 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.3 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.4 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความรับผิดชอบของโตมร ”

ครอบครัวของโตมรมีฐานะปานกลาง พ่อแม่ของโตมรเป็นเกษตรกรคือเลี้ยงโคนม โตมรมีพี่น้อง 3 คน พี่คนโตของโตมรเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษานาน ๆ จึงกลับบ้านสักครั้ง ส่วนโตมรมีน้องฝาแฝดชื่อเตมีย์ ทั้งสองกำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พ่อของโตมรเป็นคนขยันจะตื่นตั้งแต่เช้าตรู่เพื่อออกไปรีดนม ส่วนแม่เมื่อหุงหาอาหารเสร็จก็จะออกไปช่วยพ่อทำงาน โตมรจะเป็นเด็กที่เกียจคร้าน นอนตื่นสาย ไม่สนใจเรียน ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบจนเพื่อน ๆ ในห้องไม่ยอมทำงานด้วย ต่างกับเตมีย์ที่ขยันเรียน เป็นที่รักและชื่นชอบของเพื่อน ๆ ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานทุกอย่าง เช่น หุงข้าว ทำกับข้าว ซักรีดเสื้อผ้า รีดนม เป็นต้น พ่อแม่จึงมักชื่นชมอยู่บ่อย ๆ วันหนึ่งพ่อกับแม่ต้องไปธุระนอกบ้าน หลังจากรีดนมวัวเสร็จพ่อจึงสั่งให้โตมรต้อนวัวไปกินหญ้าที่ทุ่งหญ้าข้างบ้าน แต่โตมรมิได้ปฏิบัติตามที่ตามที่พ่อได้มอบหมายไว้ เมื่อต้อนวัวไปที่ทุ่งหญ้าแล้วโตมรก็เดินไปคุยกับเพื่อน และเพื่อนก็ชวนเล่นเกมส์ ตกเย็นโตมรก็ต้อนวัวกลับบ้านโดยไม่ได้ดูว่ามีวัวครบหรือไม่ เมื่อพ่อกลับมาเพื่อจะรีดนมปรากฏว่าวัวหายไป 2 ตัว ซึ่งเป็นวัวตัวที่รีดนมได้ทั้งสิ้นพ่อโกรธมากจึงเรียกโตมรมาถามแต่ก็ไม่ได้ความ พ่อกับแม่จึงออกไปตามหาวัวแต่ก็ไม่พบ วันนั้นโตมรจึงถูกพ่อทำโทษและตำหนิที่โตมรทอดทิ้งหน้าที่จนเกิดความเสียหาย แม่จึงตัดเงินค่าขนมของโตมรเป็นเวลา 1 เดือน

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความกระตือรือร้น
ชื่อกิจกรรม	ขอถามด้วยคน
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจบทเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	สถานการณ์จำลองเรื่อง “ขอถามด้วยคน”
วิธีดำเนินการ	

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม
 - 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
 - 1.2 ผู้วิจัยถามความสมัครใจของนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด
 - 1.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง “ขอถามด้วยคน” ตามลำดับเหตุการณ์ที่วางไว้
2. ขั้นวิเคราะห์
 - 2.1 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของผู้แสดงขณะปฏิบัติกิจกรรม
 - 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน
3. ขั้นประยุกต์หลักการ
 - 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม
4. ขั้นประเมินผล
 - 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
 - 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

สถานการณ์จำลองเรื่อง “ ขอถามด้วยคน ”

ฉากที่ 1 ในชั่วโมงวิชาคณิตศาสตร์ อาจารย์สุดใจกำลังสอนคณิตศาสตร์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 เรื่องมัธยฐาน

อาจารย์สุดใจ : ตรงไหนที่ครูอธิบายแล้วนักเรียนไม่เข้าใจถามได้เลยนะคะ

บัณฑิต : อาจารย์ครับถ้าในข้อมูลชุดหนึ่งมีตัวเลขซ้ำกันละครับ จะทำอย่างไรครับ

อาจารย์สุดใจ : อ้อ ก็นำมาเรียงจากน้อยไปหามากเหมือนเดิม วิธีการคิดก็ใช้สูตร $\frac{N+1}{2}$

2

ตัวอย่างเช่น ถ้าครูมีข้อมูลอยู่ชุดหนึ่งดังนี้

5,9,16,15,2,6,1,4,3,12,20,14,10,9,8,6,4,5,13 นักเรียนลองหาค่ามัธยฐานสิคะว่าเป็นเท่าไร

นักเรียนทุกคนเงยบ

วิทยา : 10 ใช่มั๊ยครับ

สุนารี : แต่หนูว่า 10.5 ค่ะ

อาจารย์สุดใจ : ถูกต้องค่ะสุนารี มีวิธีการคิดอย่างไร สุนารีอธิบายเพื่อน ๆ หน่อยสิคะ

สุนารี : จากสูตร $\frac{N+1}{2}$ นะคะ เมื่อ $N = 20$ $\frac{20+1}{2}$ บวก 1 ทหาร 2 ก็จะได้เท่ากับ 10.5 ค่ะ

2

อาจารย์สุดใจ : เก่งมาก ที่นี้นักเรียนเข้าใจแล้วใช่ไหมคะ วิทยาเข้าใจไหมคะ

วิทยา : เข้าใจแล้วครับ

อาจารย์สุดใจ : นักเรียนสงสัยตรงไหนอีกไหมคะ (อาจารย์กวาดสายตาไปรอบ ๆ ห้อง) เออละ ถ้าไม่มีใคร สงสัย ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบท ซึ่งมีอยู่ 5 ข้อ แล้วสัปดาห์หน้าครูจะสอบเก็บคะแนนรายจุดประสงค์นะคะ อ้อ บังอรมีอะไรจะถามครูหรือเปล่า (อาจารย์เห็นบังอรหันไปถามสุนารีที่นั่งใกล้ ๆ แต่พอครูถามก็ก้มหน้าไม่ยอมสบตาครู)

บังอร : เออ ... เปล่าค่ะอาจารย์

อาจารย์สุดใจ : เออละถ้าไม่มีอะไร พบกันคาบหน้า สวัสดีค่ะ

บัณฑิต : นักเรียนทำความเคารพ

นักเรียน : ขอบคุณครับ ขอบคุณค่ะ

ฉากที่ 2 ตอนพักกลางวันหลังรับประทานอาหารเสร็จสุนารีก็ชวนบัณฑิตและบังอร แต่บังอรปฏิเสธ สุนารีและบัณฑิตจึงไปหาอาจารย์สุดใจที่ห้องพักครู เพื่อจะถามเกี่ยวกับแบบฝึกหัดและบทเรียนที่ยังไม่เข้าใจ ให้อาจารย์อธิบายเพิ่มเติม จนทั้งสองคนเข้าใจชัดเจน

ฉากที่ 3 สามวันต่อมา หลังจากสอบเก็บคะแนนรายจุดประสงค์เสร็จ อาจารย์สุดใจประกาศผลการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1

อาจารย์สุดใจ : ขวอแสดงความยินดีกับนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด คือสุนารี และบัณฑิต

นักเรียนทุกคนปรบมือ

ฉากที่ 4 หลังเลิกเรียนบังอรเดินเข้ามาแสดงความยินดีกับสุนารีที่ทำคะแนนได้สูงสุด

สุนารี : ขอบใจจะบังอร โอกาสหน้าเธออาจจะทำคะแนนได้ดีกว่าฉันก็ได้

บังอร : (ท่าทางเศร้า) ฉันก็ยอมรับนะที่ทำข้อสอบไม่ได้ เพราะแบบฝึกหัดฉันก็ลอกเธอ ไม่เข้าใจก็ไม่เคยถามอาจารย์ เธออุตส่าห์ชวนฉันไปหาอาจารย์ฉันก็ไม่ไป นี่ถ้าฉันไปหาอาจารย์กับเธอ วันนั้นฉันคงจะทำคะแนนได้ดีกว่านี้แน่

สุนารี : ไม่เป็นไรบังอรคราวหน้าแก้ตัวใหม่นะ ขยันทำแบบฝึกหัดด้วยตัวเอง ถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ แค่นี้เธอก็ต้องทำคะแนนได้ดีแน่ ๆ เลย

บังอร : (ยิ้มเศร้าๆ) ขอบใจมากนะสุนารีที่ให้กำลังใจ ต่อไปนี้ฉันต้องเป็นคนหนึ่งที่คอยถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ

สุนารี : ดีมากบังอร

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
ชื่อกิจกรรม	เป้าหมายในชีวิต
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
เวลา	50 นาที

อุปกรณ์

-

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนดูภาพ 2 ภาพ คือ
 - ภาพเด็กทาสีห้องโดยทาจากประตูเข้ามา ในที่สุดก็หาทางออกไม่ได้
 - เด็กกำลังเลื้อยกิ่งไม้ที่ตนนั่งอยู่
 และร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุและผลที่จะได้รับการกระทำตามภาพดังกล่าว

1. 3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1.1 ความหมายของคำว่า “ เป้าหมาย ”
 - 2.1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
 - 2.1.3 นักเรียนคิดว่านักเรียนจะวางแผนทางในการดำเนินชีวิตที่จะให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาได้อย่างไร
 - 2.1.4 สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
- 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
ชื่อกิจกรรม	ความฝันของปัญหา
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการวางแผนเป้าหมายในการเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความฝันของปัญหา ”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- 1.3 แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความฝันของปัญหา ” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษาและแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นปัญหา นักเรียนจะประพาศิตตนอย่างไร
 - 2.2.2 ปัญหามีวิธีการวางแผนเป้าหมายในการเรียนและดำเนินการตามเป้าหมายอย่างไรจึงสามารถประสบผลสำเร็จ
- 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ความฝันของบัญชา ”

บัญชาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บัญชาเป็นลูกคนเดียว ครอบครัวของบัญชามีฐานะปานกลาง พ่อเป็นนักการในโรงเรียนประถมศึกษาใกล้บ้าน ส่วนแม่เป็นแม่ค้าขายข้าวแกงที่สถานีตำรวจ วันหยุดบัญชามักไปช่วยแม่ขายข้าวแกงเสมอ ทุก ๆ ครั้งที่บัญชาเห็นตำรวจแต่งเครื่องแบบทำให้เขารู้สึกตื่นเต้นมาก เพราะความใฝ่ฝันของบัญชานั้นอยากเป็นตำรวจ เขาคิดว่าสักวันหนึ่งจะทำความฝันที่เป็นอยู่ให้เป็นความจริงให้จงได้ และวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้น คือการพยายามตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด ผลการเรียนของบัญชาอยู่ในระดับดี ทุกครั้งที่บัญชาไปช่วยแม่ขายข้าวแกงและเจอตำรวจ บัญชามักถามถึงอาชีพตำรวจกับนายตำรวจที่มารับประทานอาหารที่ร้านเสมอจนบัญชารู้จักนายตำรวจเกือบทุกนายบนสถานีตำรวจแห่งนั้น ซึ่งนายตำรวจทุกนายตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าถ้าอยากเป็นตำรวจจะต้องขยันเรียน มีความมานะพยายาม และอดทน ดังนั้นทุกครั้งที่บัญชานั่งเรียนก็จะตั้งใจ ถ้าไม่เข้าใจก็จะถามครูทันที บัญชาจึงเป็นที่รักของเพื่อน ๆ และครู วันหนึ่งบัญชาเดินผ่านบอร์ดหน้าห้องแนะแนวบัญชาเห็นประกาศรับสมัครนักเรียนเตรียมทหาร บัญชาจึงได้เข้าไปสอบถามรายละเอียดกับครูแนะแนว ครูแนะแนวจึงแนะนำให้บัญชาสมัครสอบโรงเรียนเตรียมทหาร ในที่สุดบัญชาก็สอบได้และได้เรียนโรงเรียนเตรียมทหารตามความใฝ่ฝันของตัวเอง ซึ่งนำความภาคภูมิใจมาสู่ตัวบัญชาเองและครอบครัว

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านมีอุปกรณ์การเรียน
ชื่อกิจกรรม	บทเรียนของปัญญา
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านมีอุปกรณ์การเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	สถานการณ์จำลองเรื่อง “บทเรียนของปัญญา”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 ผู้วิจัยถามความสมัครใจของนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด
- 1.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง “บทเรียนของ

ปัญญา” ตามลำดับเหตุการณ์ที่วางไว้

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของผู้แสดงขณะปฏิบัติกิจกรรม
- 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

สถานการณ์จำลอง เรื่อง “ บทเรียนของปัญญา ”

ฉากที่ 1 ห้องนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนถึงคาบวิชาภาษาอังกฤษ ปัญญาเดินไปทั่วห้องพลาถามเพื่อนว่า

ปัญญา : ใครมีหนังสือ Dictionary 2 เล่มบ้าง ขอยืมบ้างสิ

นุจรี : ใครเขาจะเอามา 2 เล่มให้นักกระเปาะปัญญา นี่คงจะลืมนำมาอีกล่ะสิ วันนี้สอบเสียด้วยนะ

ปัญญา : รู้แล้วไม่ต้องพูดมาก มีหวังฉันทโดน อ.วัลภา ทำโทษอีกแน่

ขณะนั้นอ.วัลภา เดินเข้าในห้องเรียน

หัวหน้า : Stand up please.

นักเรียน : Good morning teacher. How are you ?

อ.วัลภา : I am fine thank you. And you ?

นักเรียน : I am fine.

อ.วัลภา : Sit down please. วันนี้ครูนัดสอบใช้มัยยะคะ เอาละนักเรียนแยกโต๊ะให้ห่างกัน วันนี้ครูให้

นักเรียนเปิด Dictionary ได้ ดังนั้นห้ามลอกกันเด็ดขาด (อ.วัลภาแจกข้อสอบให้นักเรียน)

เอาละเริ่มทำข้อสอบได้คะ

ระหว่างนักเรียนทำข้อสอบ อ.วัลภา เดินดูนักเรียนไปทั่วห้อง จนมาถึงโต๊ะที่ปัญญานั่ง

อ.วัลภา : ปัญญาทำไมยังไม่ทำข้อสอบ

ปัญญา : ผมไม่มี Dictionary ครับ

อ.วัลภา : ไม่มี Dictionary ก็ทำได้นะ เพราะศัพท์บางคำก็พอจะได้

ปัญญา : ปากกาผมก็ไม่ติดครับ และผมก็ไม่มีปากกาสำรองด้วยครับ

อ.วัลภา : เมื่อวานครูบอกแล้วใช้มัยยะคะว่าวันนี้สอบ ให้เตรียมอุปกรณ์มาให้พร้อม ถ้าครูจำไม่ผิดเมื่อวานเธอก็ไม่ได้นำหนังสือเรียนวิชาของครูมา แต่เอาไว้อีกแล้วครูจะจัดการกับเธออีกครั้ง แต่ตอนนี้เพื่อน ๆ มีใครมีปากกาสำรองให้ปัญญายืมบ้าง

นุจรี : หนูมีคะอาจารย์

ปัญญารับปากกาจากนุจรีแล้วกลับไปนั่งทำข้อสอบจนเสร็จ และเมื่อทุกคนส่งข้อสอบหมดแล้ว

อ.วัลภา ก็พูดว่า

อ.วัลภา : ครูหวังว่าทุกคนคงจะสอบผ่าน คาบหน้าครูจะนำคะแนนมาบอก คาบนี้ไว้แค่นี้ก่อน

หัวหน้า : Stand up please.

นักเรียน : Thank you teacher. Good bye.

ฉากที่ 2 สองวันต่อมา คาบวิชาภาษาอังกฤษ อ.นิดาเดินเข้ามาในห้อง

หัวหน้า : Stand up please.

นักเรียน : Good morning teacher. How are you ?

อ.วัลภา : I am fine thank you. And you ?

นักเรียน : I am fine.

อ.วัลภา : Sitdown please. เป็นอย่างไรบ้างคะตื่นต้นกับคะแนกันมัยคะ ผลปรากฏว่าผ่านกันเกือบทุกคน ยกเว้น (อ.วัลภากวาดสายตาไปทั่วห้อง) ปัญญา

ปัญญา : (หน้าสลด) ผมก็รู้อยู่แล้วครับอาจารย์

อ.วัลภา : ดีแล้วที่รู้ ครูอยากจะบอกเธอว่า เธอก็เป็นเด็กน่ารักนะ แต่ถ้าเธอประพฤติปฏิบัติตัวใหม่เธอจะยิ่งน่ารักกว่านี้ ครูเห็นเธอนำลูกตะกร้อ ลูกฟุตบอล มาโรงเรียนทุกวันโดยไม่ลืมเลย ทำไมเธอจึงไม่นำ หนังสือเรียนมาทุกวันเหมือนกับนำลูกฟุตบอลหรือลูกตะกร้อมาโรงเรียนมาบ้างล่ะ ให้ครั้งนี้เป็น บทเรียนแก่เธอนะ ดังนั้นตั้งแต่วันพรุ่งนี้เป็นต้นไปเธอจะต้องนำกระเป๋าหนังสือพร้อมทั้งตารางเรียนของเธอไปให้ครูดูทุกวัน เข้าใจมัยคะ

ปัญญา : ครับอาจารย์

อ.วัลภา : เอาล่ะเรามาเรียนกันต่อดีกว่านะ นักเรียนเปิดหนังสือหน้า 32 ตรงที่เป็น Reading นักเรียนได้อ่านมาล่วงหน้ามัยคะ (อ.วัลภามองไปทางปัญญา) ปัญญาเธอลืมหนังสืออีกแล้วหรือ

ปัญญา : ครับอาจารย์

นักเรียนทั้งชั้นพูดพร้อมกัน : พอดีเมื่อคืนผมหยิบมาอ่านแล้วตอนเช้าไม่ได้หยิบมาครับ

เพื่อน ๆ หัวเราะ ปัญญาทำหน้าจ้อย

อ.วัลภา : (ถอนหายใจ) ครูเมื่อเหตุผลเต็มๆ เธอจริง ๆ เอาล่ะโกศลให้ปัญญาดูหนังสือด้วยนะค่ะ และครูหวังว่าคาบต่อไปปัญญาเขาคงนำหนังสือมาแล้วล่ะ

ปัญญา : ครับอาจารย์

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่เบื่อง่ายการเรียน
ชื่อกิจกรรม	ปัญหาของอัจฉรา
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่เบื่อง่ายการเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ปัญหาของอัจฉรา ”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- 1.3 แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “ ปัญหาของอัจฉรา ” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.2.1 นักเรียนคิดว่าอัจฉราประพฤติตนเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
 - 2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นอัจฉรา นักเรียนจะมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร
- 2.3 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.3 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- 3.4 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.3 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.4 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ ปัญหาของอัจฉรา ”

อัจฉรา มีพี่น้อง 2 คน โดยอัจฉราเป็นคนโต และมีน้องชาย 1 คน เรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ส่วนอัจฉราเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครอบครัวของอัจฉรา มีฐานะดีพอสมควร พ่อแม่ของอัจฉรา มีนิสัยรักการอ่านหนังสือและชอบเที่ยวพักผ่อน ทุกวันที่อัจฉราและน้องชายไปโรงเรียนจะมีรถทางบ้านไปส่งและรับกลับตรงเวลา เมื่ออยู่บ้านอัจฉราแทบจะไม่ทำอะไรด้วยตัวเองเลย ทุกสิ่งทุกอย่างมีคนเตรียมพร้อมให้เธอจนหมดสิ้น พ่อแม่ต้องการให้เธอเรียนหนังสือเพียงอย่างเดียว ดังนั้นทุกครั้งที่อยู่พร้อมหน้าพ่อแม่ อัจฉรา มักจะถูกบอกให้ไปอ่านหนังสือ พ่อแม่ย้ำว่าให้เธอขยันเรียนมาก ๆ เธอก็ได้แต่รับฟังด้วยความเบื่อหน่าย และหาทางที่จะหลีกเลี่ยงอยู่ตลอดเวลา วันหยุดพ่อแม่ของอัจฉรา ก็ให้เรียนพิเศษ ที่โรงเรียนอัจฉรา มักจะหนีเรียนไปนั่งคุยกับรุ่นน้องชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในห้องสมุดเสมอ เมื่ออาจารย์บรรณารักษ์ถามอัจฉรา ก็ตอบว่าอาจารย์ไม่อยู่บ้าน หรืออาจารย์สั่งให้ทำงานส่งบ้าง บางวันอัจฉรา ก็ไม่ยอมเข้าโรงเรียนแต่นัดกับเพื่อนหนีไปเที่ยวห้างสรรพสินค้า เมื่อเป็นเช่นนั้นหลาย ๆ ครั้ง อาจารย์ที่ปรึกษาของอัจฉรา ก็เรียกอัจฉรา มาตักเตือน และบอกว่าถ้าอัจฉรายังคงประพฤติตนเช่นนี้ จำเป็นจะต้องเชิญผู้ปกครองมารับทราบ อัจฉรา จึงรับปากว่าจะไม่ประพฤติเช่นนั้นอีก ล้นหลามผลการเรียนของอัจฉรา ตกต่ำมาก

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่เบื่อง่ายการเรียน
ชื่อกิจกรรม	การศึกษาเล่าเรียนนั้นสำคัญไฉน
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม่เบื่อง่ายการเรียน
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	-

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 ผู้วิจัยอ่านกลอนสุภาพ ของ อ.สวัสดี สุวรรณอักษร ให้นักเรียนฟัง ดังนี้
 เป็นนักเรียนต้องขยันให้ทันโลก ใช้นั่งโศกเรียนอะไรไม่รู้เรื่อง
 เพราะทรัพย์สิ้นเงินทองต้องสิ้นเปลือง อย่าทำเพื่องผลาญทรัพย์นั้นจนบรรลัย
 คนขยันเขาได้ดีมีหลายหลาก เพราะเรียนมากอยาการู้เห็นเป็นนิสัย
 ท่วมเทงานทั้งชีวิตและจิตใจ จนยิ่งใหญ่เพราะขยันทุกวันเอ๋ย

และร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุและผลที่จะได้รับการกระทำดังกล่าว

1. 3 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

2. ชั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1.1 แนวทางในการแก้ไขเมื่อเกิดความรู้สึกเบื่อง่ายการเรียน
 - 2.1.2 ผลเสียของการเรียน

- 2.2 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารายผลหน้าชั้น

- 2.3 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ชั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ชั้นประเมินผล

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอธิบาย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
ชื่อกิจกรรม	ไผ่เรียนไผ่รู้
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	สถานการณ์จำลองเรื่อง “ไผ่เรียนไผ่รู้”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 ผู้วิจัยถามความสมัครใจของนักเรียนเพื่อแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด
- 1.3 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกร่วมกันแสดงบทบาทไปตามสถานการณ์จำลองเรื่อง “ไผ่เรียนไผ่รู้” ตามลำดับเหตุการณ์ที่วางไว้

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์บทบาทของผู้แสดงขณะปฏิบัติกิจกรรม
- 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 1.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 1.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

สถานการณ์จำลองเรื่อง “ ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ”

ฉากที่ 1 ตอนพักกลางวันในห้องสมุดของโรงเรียน

สุเมธ : มันอยู่ตรงไหนนะ ก็ไหนบรรณารักษ์บอกว่าอยู่ตู้ที่นี่นะ แล้วทำไมไม่เห็น

ประชา : อ้าว ! สุเมธหาอะไรอยู่หรือ หน้านี้คือหมวดเชียว

สุเมธ : ก็หาหนังสือไปทำรายงานเรื่องการจัดระเบียบทางสังคมอยู่นะสิ บรรณารักษ์บอกว่าอยู่ตู้นี้ แต่ฉันก็ไม่เห็นมีเลย หาอยู่ตั้งนานแล้วนะเนี่ย นายเข้าห้องสมุดบ่อย ๆ ช่วยฉันหาหน่อยสิ

ประชา : ได้สิ หนังสือมันอยู่ตู้นี้แหละแต่มันอยู่อีกด้านหนึ่ง ตรงนี้มันหมวด 700 แต่หนังสือที่นายต้องการมันอยู่หมวด 300 นายต้องเดินมาด้านนี้ นี่นายคงไม่เคยเข้าห้องสมุดเลยสิ

สุเมธ : แหม ! ก็จะให้ฉันเข้ามาทำอะไรละเห็นหนังสือแล้วเวียนหัว แล้วนายละไม่หาหนังสือไปทำรายงานหรือ

ประชา : ฉันยมไปเรียบร้อยแล้วละ เอาละ นายดูซินายต้องการเล่มไหนบ้าง

สุเมธ : ฉันเอา 2 เล่มนี้ไปดูก่อนก็แล้วกันเนื้อหาที่น่าสนใจดี

ประชา : ไปนั่งดูกับฉันก่อนสิ หนังสือฉันอยู่โต๊ะโน้น เพื่ออาจจะยังต้องการเล่มใหม่

ทั้งสองคนเดินมาถึงโต๊ะ สุเมธสังเกตเห็นหนังสือเรียนในภาคเรียนที่ 2 วางอยู่บนโต๊ะหลายเล่ม

สุเมธ : โอ้.. โอ .. นายอ่านหนังสือของเทอม 2 แล้วหรือนี่

ประชา : ฉันก็อ่านไปเรื่อยแหละ เนื้อหาบางเรื่องมันก็ต่อเนื่องกัน

สุเมธ : นายขยันมากเลยนะ แล้วนายเรียนพิเศษหรือเปล่านั้น

ประชา : เปล่าหรอก ค่าเรียนพิเศษมันแพง พ่อแม่ของฉันไม่มีเงินให้ฉันไปเรียนหรอก แต่ฉันก็หาอ่านเอาอย่างนี้แหละ อ่านไปก่อนเรื่อย ๆ

สุเมธ : นายอ่านแต่หนังสือเรียนไม่เครียดบ้างหรือ เป็นฉันละก็วันหนึ่ง ๆ อ่านได้ถึง 10 หน้าก็บุญแล้ว

ประชา : นายก็ทำให้ตัวเองสนุกกับการอ่านสิ อ่านสบาย ๆ เรื่อย ๆ แต่อ่านเป็นประจำ ฉันเองก็ไม่ได้อ่านหนังสือเรียนอย่างเดียว แต่ฉันอ่านหนังสือได้ทุกประเภททั้งกีฬา หรือบันเทิง เพราะฉันเชื่อว่าหนังสือก็ให้ความรู้ทั้งนั้นแหละ ถ้าอาจารย์ออกข้อสอบเป็นความรู้รอบตัวจะได้ทำข้อสอบได้

สุเมธ : ดีจังเลยนะ มิน่าล่ะสอบแต่ละครั้งนายก็ทำได้สูงสุดเกือบทุกวิชา ฉันอยากเป็นอย่างนายบ้างจังเลย แต่ฉันแค่ทำการบ้านฉันก็ทำแทบไม่ทันอยู่แล้ว ฉันจะเอาเวลาไหนไปอ่านหนังสือล่ะ

ประชา : ไม่จริงหรอก เวลาไม่เคยเยอะ แต่นายแบ่งเวลาไม่เป็นต่างหากล่ะ ไม่เชื่อนายลองนึกดูซิวันหนึ่ง ๆ นายทำอะไรบ้าง มีสักช่วงไหมที่นายให้กับการอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ก็ยังมี

สุเมธ : เออ .. จริงของนายเนอะ

เสียงออดเข้าเรียนภาคบ่ายดังขึ้น

- สุเมธ : สงสัยฉันต้องปรับปรุงตัวเองเสียใหม่แล้วละ ต้องเข้าห้องสมุดบ่อย ๆ จัดแบ่งเวลาอ่านหนังสือ
ฉันจะได้เก่งเรียนเก่งรู้เหมือนนาย ว่าแต่หนังสือ 2 เล่มนี้มันใช้ได้แค่เล่มเดียว หลังเลิกเรียนนาย
มาช่วยฉันหาเพิ่มได้ไหม
- ประชา : ได้สิ ถ้าอย่างนั้นตอนเย็นค่อยเข้ามาหาใหม่ก็แล้วกัน ว่าแต่นายไปยืมเล่มนี้เสียก่อนสิ
สุเมธเดินไปยืมหนังสือที่เคาน์เตอร์ แล้วทั้งสองก็ไปเรียนภาคบ่าย

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม้ชี้เกี่ยอ่านหนังสือ
ชื่อกิจกรรม	สายน้ำไม่ไหลกลับ
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านไม้ชี้เกี่ยอ่านหนังสือ
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	กรณีตัวอย่างเรื่อง “สายน้ำไม่ไหลกลับ”

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง 4 ชั้น ดังนี้

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และอธิบายกิจกรรมที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในครั้งนี้
- 1.2 แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
- 1.3 แจกกรณีตัวอย่างเรื่อง “สายน้ำไม่ไหลกลับ” เพื่อให้นักเรียนร่วมกันปรึกษาและแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นวิเคราะห์

- 2.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 2.1.1 ผลเสียของการชี้เกี่ยอ่านหนังสือมีอะไรบ้าง
 - 2.1.2 พฤติกรรมของใครที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างเพราะเหตุใด
 - 2.1.3 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากกรณีตัวอย่างดังกล่าว
- 2.2 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะกับนักเรียน

3. ขั้นประยุกต์หลักการ

- 3.1 นักเรียนรวบรวมแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มและจากการสรุปของผู้วิจัย ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
- 3.2 ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

4. ขั้นประเมินผล

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4.2 นักเรียนให้ข้อเสนอแนะกับสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม

กรณีตัวอย่างเรื่อง “ สายน้ำไม่ไหลกลับ ”

สุมาลีและขวัญตาเป็นเพื่อนรักกันทั้งสองคนเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สุมาลีเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง ส่วนขวัญตาเรียนไม่ค่อยเก่งแต่จะเป็นเด็กที่ขยันเรียนมากกว่าสุมาลี ทั้งสุมาลีและขวัญตาได้รับการคัดเลือกจากทางโรงเรียนให้เป็นตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปแข่งขันการเปิดสารานุกรมไทยที่จังหวัด อาจารย์ผู้รับผิดชอบเรียกทั้งสองคนมาซักซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อม สุมาลีและขวัญตาจึงแบ่งกันอ่านหนังสือสารานุกรมไทยโดยสุมาลีอ่านเล่มที่ 1-13 และขวัญตาอ่านเล่มที่ 14-25 เมื่อถึงวันแข่งขัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบได้นำทั้งสองคนไปแข่งขัน ผลปรากฏว่าทั้งสองคนผ่านการแข่งขันในรอบแรก และคำถามส่วนใหญ่อยู่ในเล่มที่ 14-25 ในรอบที่สองผ่านเข้ามาทั้งหมด 5 ทีม คำถามเริ่มยากขึ้นและส่วนใหญ่เป็นคำถามที่อยู่ในเล่มที่ 1 - 13 แต่ทั้งสองก็ต้องตอบรอบที่สอง เพราะว่าตอบคำถามรอบที่สองไม่ค่อยได้ เนื่องจากว่าสุมาลีไม่ได้อ่านหนังสือสารานุกรมไทยเล่มที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจังจึงไม่สามารถจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดีเท่าที่ควร ทั้งสองคนรู้สึกเสียใจมากโดยเฉพาะสุมาลี เธอมาราบขอโทษอาจารย์ และขอโทษขวัญตาที่ทำให้ไม่สามารถผ่านรอบที่สองได้ แต่อาจารย์และขวัญตาไม่ได้โทษสุมาลี อาจารย์ได้แต่บอกสุมาลีว่าทุกอย่างมันผ่านไปแล้วไม่สามารถเรียกคืนกลับมาได้ เหมือนสายน้ำที่ไหลผ่านไปแล้วไหลเลย แต่ให้น้ำเอาบทเรียนครั้งนี้เป็นอุทาหรณ์ในการประพฤติปฏิบัติต่อไป

โปรแกรมกิจกรรมกลุ่ม
ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉินิเทศ

ชื่อกิจกรรม -

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อให้นักเรียนได้สรุปบทพจนถึงวิธีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเป็นแนว
ทางในการนำไปปฏิบัติต่อไป

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ -

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนากลุ่มนักเรียนถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนและกล่าวปิดการทดลอง

ภาคผนวก ข

1.แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของคะแนนแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อและพิจารณาตอบให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงที่นักเรียนปฏิบัติให้มากที่สุด โดยเขียนเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ข้อมูลที่ได้จะไม่เกิดผลเสียต่อตัวนักเรียนและจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อหน่วยการเรียนรู้ เมื่อข้าพเจ้าเรียนวิชาที่ไม่ชอบอยากให้ หมดเวลาเร็ว ๆ					
2	เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อในสิ่งที่ครูสอน ข้าพเจ้ามักหันไปคุยกับเพื่อน					
3	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูสอน ข้าพเจ้ามักหันไปคุยกับเพื่อน					
4	ขณะที่ครูกำลังสอนบทเรียนข้าพเจ้ามัก นั่งใจลอย					
5	ข้าพเจ้าท้อแท้เมื่อตอบคำถามครูไม่ได้					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกเสมอว่าการเรียนเป็นเรื่อง น่าเบื่อหน่าย					
7	การทำแบบฝึกหัดหรือการทำการบ้าน เป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย					
8	ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานในการเรียน ทุกวิชา					
9	ข้าพเจ้าคิดว่าเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ นั้นนานเกินไป					
10	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11	ความกระตือรือร้น ข้าพเจ้าทำแบบฝึกหัดหรือการบ้านทุกวิชาที่ ครูให้ทำโดยสม่ำเสมอ					
12	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือล่วงหน้ามาก่อนเป็น ประจำ					
13	ข้าพเจ้ามีความพยายามมากขึ้นเมื่อรู้ตัวว่า เรียนไม่รู้เรื่อง					
14	ข้าพเจ้ารีบติดตามแก้ผลการเรียนทันทีหลัง จากทราบผลว่าไม่ผ่านวิชานั้น ๆ					
15	ข้าพเจ้าจะไม่สอบแก้ไขผลการเรียนก็ต่อ เมื่อครูมาตามให้ไปสอบ					
16	ในช่วงพักกลางวันข้าพเจ้าไปหาเพื่อนที่ เรียนเก่งเพื่อให้อธิบายการบ้าน					
17	ความรับผิดชอบ เมื่อได้รับคำสั่งให้ทำงานข้าพเจ้าจะต้องทำ ให้เสร็จทันกำหนดส่ง					
18	ไม่ว่างานที่ได้รับมอบหมายจะยากเพียงใด ข้าพเจ้าจะทำด้วยตนเอง					
19	ข้าพเจ้าใช้ความพยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้ งานที่ทำประสบผลสำเร็จ					
20	ในการทำรายงานส่งครู ข้าพเจ้าพยายามทำ ให้เสร็จก่อนกำหนดส่งเพื่อจะได้มีเวลาแก้ไข ข้อบกพร่องอีกครั้ง					
21	บ่อยครั้งที่ครูให้ทำแบบฝึกหัดแล้วข้าพเจ้า มักอ้างว่าสมุดหาย					
22	งานแต่ละอย่างข้าพเจ้าจะเร่งทำก็ต่อเมื่อ ใกล้ถึงกำหนดส่ง					
23	ในวันเสาร์อาทิตย์ข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการทำบ้านหรืองานที่ครูมอบหมาย					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
24	ผัดวันประกันพรุ่ง เมื่อครูมอบหมายงานให้ทำข้าพเจ้าจะรีบทำงานนั้นทันที					
25	เมื่อครูให้ทำแบบฝึกหัดเพียง 1 หรือ 2 ข้อ ข้าพเจ้ามักเก็บไว้ทำทีหลัง แม้ว่าจะมีเวลาพอที่จะทำในตอนนั้น					
26	เมื่อตั้งใจทำอะไรแล้วพอถึงเวลาจริง ๆ ข้าพเจ้ามักผัดวันอยู่เรื่อย ๆ					
27	ข้าพเจ้ามักทำการบ้านให้เสร็จก่อนที่จะทำ อย่างอื่น					
28	เมื่อครูมอบหมายการบ้าน ข้าพเจ้ามักต่อรอง ให้ครูยืดเวลาทำนาน ๆ					
29	การวางแผนในการเรียน ข้าพเจ้าเรียนหนังสือเพียงเพื่อให้สอบได้เท่านั้น					
30	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับ ความสำเร็จในการเรียน					
31	เมื่อเพื่อนบางคนได้คะแนนสูงกว่า ข้าพเจ้า มักตั้งเป้าหมายว่าจะต้องเอาชนะให้ได้					
32	ข้าพเจ้ามีความพยายามในการทำคะแนนให้สูง กว่าที่เคยทำมาแล้ว					
33	ข้าพเจ้ารู้สึกอยู่เสมอว่าความสำเร็จในการ เรียนเกิดจากการทำงานอย่างมีขั้นตอน					
34	ข้าพเจ้ารู้สึกเสมอว่าความสำเร็จในการเรียน เกิดจากการวางแผนในการเรียน					
35	ข้าพเจ้าตั้งความหวังไว้แล้วกำหนดขั้นตอนที่ จะให้ประสบความสำเร็จตามนั้น					
36	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนในการทำงาน					

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
37	ข้าพเจ้าไม่เคยกำหนดไว้ก่อนเลยว่าทำอะไรเวลาใด					
38	ข้าพเจ้ามุ่งเรียนหนังสืออย่างหนักเพราะต้องให้ตนเองพบความสำเร็จ					
39	ข้าพเจ้ารู้สึกมั่นใจขึ้นถ้าได้มีการวางแผนการเรียน					
40	ไม่ขี้เกียจอ่านหนังสือในการสอบแต่ละครั้งข้าพเจ้ามักอ่านหนังสือได้ครบทุกวิชา					
41	เมื่ออ่านหนังสือประเภทตำราข้าพเจ้าเพลิดเพลินกับเรื่องที่อ่าน					
42	ข้าพเจ้าจะทำสรุปย่อทุกวิชาที่เรียนเพื่อสะดวกในการทบทวน					
43	มีอุปกรณ์การเรียน ข้าพเจ้าจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนตามตารางเรียนทุกวัน					
44	ข้าพเจ้าตรวจอุปกรณ์การเรียนก่อนไปโรงเรียน					
45	ข้าพเจ้าจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมโดยไม่ลุกไปหยิบยืมจากเพื่อน					
46	บ่อยครั้งที่สมุดของข้าพเจ้าหาย					
47	บ่อยครั้งที่หนังสือเรียนของข้าพเจ้าหาย					
48	ข้าพเจ้ามักถูกลงโทษเสมอเพราะไม่ได้นำสมุดแบบฝึกหัดมาโรงเรียน					
49	ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ข้าพเจ้าต้องการให้ผลการเรียนดีขึ้นจึงหมั่นค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					
✓ 50	ข้าพเจ้ามักเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					

ตาราง 5 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.95	26	4.66
2	4.74	27	3.66
3	3.89	28	4.12
4	4.33	29	3.74
5	3.39	30	3.03
6	6.35	31	3.63
7	2.08	32	3.79
8	2.73	33	4.07
9	3.78	34	3.86
10	4.62	35	2.72
11	3.70	36	3.12
12	4.92	37	3.98
13	4.48	38	3.89
14	1.98	39	3.50
15	3.96	40	2.59
16	2.05	41	2.23
17	3.78	42	2.02
18	6.10	43	4.98
19	7.10	44	5.18
20	3.46	45	3.54
21	5.57	46	4.62
22	4.19	47	4.32
23	5.83	48	4.80
24	4.50	49	2.64
25	2.88	50	4.51

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.847857

ภาคผนวก ค

1. ตารางคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. ตารางคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม
3. ตารางคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม

ตาราง 6 แสดงคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	103	120	141	149
2	126	138	122	134
3	134	153	145	149
4	140	149	129	146
5	144	152	146	152
6	150	163	143	152
7	151	163	148	153
8	141	152	128	136
9	152	174	151	161
10	155	175	164	182
11	156	169	161	165
12	165	190	149	166
13	130	162	162	166
14	149	163	167	184
15	167	180	170	181

ตาราง 7 แสดงผลต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน
กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ลำดับที่	กลุ่มทดลอง			
	คะแนนก่อนทดลอง	คะแนนหลังทดลอง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D^2)
1	103	120	17	289
2	126	138	12	144
3	134	153	19	361
4	140	149	9	81
5	144	152	8	64
6	150	163	12	144
7	151	163	12	144
8	141	152	11	121
9	152	174	22	484
10	155	175	20	400
11	156	169	13	169
12	165	190	25	625
13	130	162	32	1024
14	149	163	14	196
15	167	180	13	169

ตาราง 8 แสดงผลต่างของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกลุ่ม
ควบคุม ก่อนและหลังไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ลำดับที่	กลุ่มควบคุม			
	คะแนนก่อนทดลอง	คะแนนหลังทดลอง	ผลต่าง (D)	ผลต่างยกกำลังสอง (D^2)
1	141	149	8	64
2	122	134	12	144
3	145	149	4	16
4	129	146	17	289
5	146	152	6	36
6	143	152	9	81
7	148	153	5	25
8	128	136	8	64
9	151	161	10	100
10	161	165	4	16
11	161	165	4	16
12	149	166	17	289
13	162	166	4	16
14	167	184	17	289
15	170	181	11	121

ภาคผนวก ง

1. หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/3788

วันที่ 17 เมษายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รหัสเพิ่ม.....

.....

ที่ ทม 1012/ 2546



วันที่ 16 มิ.ย. 2546

วันที่ 16 มิ.ย. 2546

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปากช่อง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์เวณี กริทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัด สระบุรี ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

๑. เพื่อโปรดทราบ

๒. ขอขอบพระคุณ

ขอแสดงความ

ขอแสดงความ

ขอแสดงความนับถือ

.....

๑. ทราบ;
๒. ดำเนินการตามแผน

.....

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

16 มิ.ย. 2546

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

.....
17 มิ.ย. 46

หมายเหตุ : หากต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-341777 มือถือ 06-7623457

ที่ ทม 1012/4337



โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา
เลขที่รับที่... 1169 ...
วันที่... 3 ... 2546
วิชา.....
บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมวกเหล็กวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี" โดยมี รองศาสตราจารย์VERN KIRITONG เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน ตอบแบบสอบถามผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา อำเภอ มวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ในระหว่างเดือน พฤษภาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ก๊วย 4/1/46

นางสาว ปลอดเขียว
นิสิตปริญญาโท (นศ. 1169 1169 1169)
ภาควิชาจิตวิทยา ม.ศรีนครินทรวิโรฒ
นศ. 1169 1169 1169

ขอแสดงความนับถือ

นางสาว ปลอดเขียว

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย 112/1169 1169 1169

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

3 25. 46

นางสาว ปลอดเขียว

นางสาว ปลอดเขียว

หมายเหตุ : หากต้องการสอบถามข้อมูล กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 036-341777 มือถือ 06-7623457

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวโสพิษ ปลอดเขียว
วัน เดือน ปีเกิด	5 กุมภาพันธ์ 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	251 หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านตุล อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 80180
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2533

มัธยมศึกษาตอนปลาย

จากโรงเรียนชะอวด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ.2537

การศึกษาระดับบัณฑิต (การแนะแนว)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ จังหวัดสงขลา

พ.ศ.2546

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร